

UAN

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECA

5

2

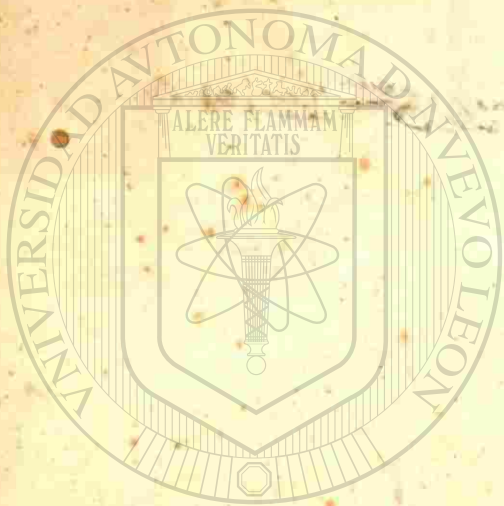
3

BX4705
.L73
A6
c.1

0028

1080026414

COLLECTIO
OPUSCULORUM

DE VENERABILI SERVO DEI

GREGORIO
LOPESIO

PER PATREM MAGISTRUM

FR. BERNARDINUM MEMBRIVE
PROVINCIALEM SCOTIÆ ORD. PRÆD.

Sacrorum Rituum Consultorem, & hujus Cause
Regium Postulatorem

D I C T A

FERDINANDO VI.
REGI CATHOLICO

ROMÆ, ex Typographia Antonii de Rubeis. MDCCLII

SVPERIORVM PERMISSV.

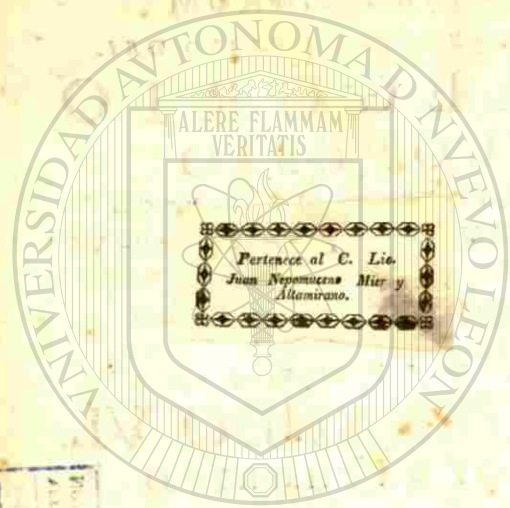
UNIVERSIDAD DE NUEVO LEÓN
Imprenta Valeriano y Talleres

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
CAPILLA ALFONSO BARRAL...
Folio-38 MICROFILMADO 27963

BX4705

-L73

046 T O T J J O O

MICROFILM
 CENTRO DE INVESTIGACIONES Y ESTADÍSTICAS
 UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

FERDINANDO VI.
 HISPANIARUM REGI
 CATHOLICO

FR. BERNARDINUS MEMBRIVE
 D. N. M. Q. E.

Um primum, FERDINANDE REX,
omnia, que ad V. GREGORII LO-
PESII HISPANI sanctitatem, atque
 a 2 in-

002893

innocentiam morum demonstran-
dam pertinent, singulari volumine
comprehendere, atque in vulgus ede-
re constituissem, non fuit mihi diu
cogitandum, cujus id nomini inscri-
bi, cujusque auspiciis in manus ho-
minum prodire oporteret. Nam, ut
cetera præteream, duæ potissimum
causæ magnopere me hortantur, ut
hoc opus, quod in Hispanorum glo-
riam quodammodo redundare pote-
rat, MAJESTATI TUÆ consecran-
dum, dedicandumque judicarem.
Sive enim maxima illa beneficia,
quibus Pater tuus, Tuque ipse ma-
ximus maximi Regis filius, me,
meosque omnes exornatos esse volui-
stis, sive singulare studium, quo
causam Canonizationis LOPESII
Pa-

Patris tui exemplo promoves, at-
que tueris considero, res ipsa po-
scere mihi videtur, ut aliquam pu-
blice dem, & tui erga sanctissi-
mum virum studii, & grati ani-
mi, atque observantiæ erga Te meæ
significationem. Namque Pater tu-
us sapientissimus Rex me ex occi-
dentalibus Indiis redeuntem, non
tantum Regii Prædicatoris munere
auxit, libenterque quoties concio-
nem habui summa clementia audi-
vit, verum etiam supremo India-
rum Senatui, ut me causæ LO-
PESII apud Romanum Pontifi-
cem Procuratorem institueret, in
mandatis dedit; tantumque consi-
lio, commendatione, opibus juvit,
ut quod hæc causa jam fere in-
ter-

termiffa eo deducta fit , ut bre-
vi exitum habitura videatur , id
omnes illius diligentia , pietatique
acceptum referri oportere arbitren-
tur . Hoc tu idem præftas , REX
CATHOLICE , egregius imitator
Patris , majorumque tuorum . Et-
enim ut mittam de meis propin-
quis dicere , quos novis femper bo-
noribus auges , ut qui Jofepbum
Gargiam Cauritanæ Ecclefiæ præ-
ficiendum curaveris , illud fane
maximum , quod plane intelligens
Chriftiano Principi , nifi tuen-
dæ , amplificandæque Religionis ,
non alium efle curfum ad veram ,
folidamque gloriam , fic Regna Hi-
spaniarum moderaris , ut non tua ,
fed unius Religionis , communisque
bo-

boni cauffa regnare videare . Jam
vero acceperas Regnum acerrimi
belli impetu , quo univerfa fere
Europa conflagrarat , afflictum ,
multisque calamitatibus , quas tam
diuturna , obftinataque arma con-
fequi necesse erat , perculfum , at-
que in tanto animorum ardore ,
armorumque , ac in tanta rerum
omnium perturbatione , adeo pru-
dentia , confilio , fide , auctoritate
valuifti , ut breviffimo tempore non
modo Europæ Principum diffidia
composueris , pacem , tranquillita-
temque Hispaniis reftitueris , uno
verbo , univerfa teterrimi belli vul-
nera curaveris , ut ne veftigium
quidem illius ullum in Hispaniis
reliquum fit , verum etiam multis ,
ma-

magnisque beneficiis Regnum au-
xeris, ditaveris, exornaveris ita,
ut nemini hac etate vel ubertate
agrorum, vel facilitate commea-
tus, vel mercaturæ studio, vel li-
beralibus artibus, vel severioribus
disciplinis, vel omni laudis gene-
re secundum habeatur. Nam hoc
tuo tempore & mercaturæ quæstuo-
siores in Hispanias invec-tæ sunt,
& viæ stratæ, ac per difficillima
Guadaverensium montium juga du-
ctæ; ex qua re consequutus es, ut
alias Regni provincias pecunia,
alias annona juvares. Quin etiam,
cum accepisses, aliquas Regni pro-
vincias annona laborare, infinitis
propemodum largitionibus eorum
inopiam levasti, tuoque exemplo,
at-

atque etiam imperio alios, ut idem
facerent, induxisti; Quæ res in
caussa est, cur omnes Parentis
potius te, quam Regis loco haben-
dum putent. Hæc, & alia pene
infinita commoda, quæ ex te in
Hispanorum rem publicam, pri-
vatamque manarunt, ampla, il-
lustria, singularia sunt, ut vix
non dicam oratione exornari, ve-
rum ne dicendo quidem recenseri
possint. Sed tamen sunt alia ma-
jora. Nam in Regibus pacis, bel-
lique scientia, ac recta regnandi
ars, si a religione, pietateque se-
junctæ sunt, speciem sane gloriæ,
ac vulgi admirationem habent,
veram, solidam, sempiternamque
gloriam non habent. Accidit enim
b ali-

aliquando, ut qui propter Rem-
publicam bene gestam optimi Re-
ges habentur, iidem in omni ge-
nere vitiorum, quibus sibi solis no-
ceant, miserrime volatentur. In
Te autem uno exornando, ita na-
tura, & gratia mirifica quadam
consensione certarunt, ut ad tua in-
numerabilia in Rempublicam me-
rita, atque ad tuas incredibiles
civiles laudes maximus tua religio-
ne, pietate erga Deum, caritate-
que erga ceteros homines cumulus
accedat. Ita scilicet in Regni bo-
num atque utilitates incumbis, ut
nihil illius curæ cogitationesque de-
trabant de tua interiori animi pie-
tate, deque iis Religionis officiis,
quæ propria Christiani Principis ef-

esse constat. Hinc singularis illa in
frequentandis sacris mysteriis assi-
duitas existit, quæ efficit, ut au-
gustissimum, atque immortale sacri-
ficium a Christo servatore ad no-
stram salutem divinitus institutum
singulis diebus te præsentem fieri cu-
res. Hinc rursus incredibilis, ac
pene divina providentia, qua dili-
gentem adhibes curam, ut non pec-
cata modo, sed peccandi etiam oc-
casiones tollantur, ut tuorum sub-
ditorum mores exigantur ad virtu-
tem, integritatemque vitæ, ut sa-
cræ ceremoniæ castè, rite, pie, san-
ctèque peragantur, ut Templorum
splendor, atque elegantia, Sacer-
dotum dignitas, atque auctoritas
augeri, amplificarique possit. Quid
enim

enim aliud, ex quo ad Reipublicæ
gubernacula accessisti, tua actio,
ratio, cogitatio fuit, quam illu-
stris, constans, perpetua exornan-
dæ Religionis, amplificandique di-
vini cultus voluntas? quo potissi-
mum divitias, opes, auctoritatem
Regiam conferre soles, nisi ad Tem-
plorum magnificentiam, cultumque
Viris sanctissimis ab Ecclesia ca-
tholica decretum & conservandum,
& augendum? quid Tibi jucun-
dus, quid optatius accidere potest,
quam eos publicis honoribus exor-
natos videre, quorum præclare fa-
cta singularemque virtutem suspi-
cis, atque admirare? Quæ qui-
dem magnos mihi animos faciunt,
ut te orem etiam, atque etiam,
im-

imploremque Regiam Clementiam,
ut me ea, qua soles, humanitate
complecti, curareque velis, ut ni-
hil mihi desiderandum sit, quod ad
causæ LOPESII & expeditum,
& felicem exitum spectare videat-
ur. Cujus profecto causæ patro-
cinium, defensionemque eo alacrius,
ardentiusque Te suscepturum mihi
persuadeo, quod non ignores, ni-
hil abs Te Supremo Indiarum Se-
natui, (cujus incredibilis est erga
LOPESIUM observantia, atque
studium) nihil Occidentalibus po-
pulis, qui imperata faciunt, nihil
religiosissimis Hispaniarum genti-
bus, nihil denique omnibus bonis,
piisque gratius, acceptiusque fieri
posse, quam eniti, atque elaborare
c Te,

Te, ut quem tantopere colunt, veneranturque, eum in Beatis positum, publicisque honoribus affectum tandem aliquando intueantur. Ad me quod attinet, omnes meas curas, vigilias, cogitationes eo conferam, ut quamprimum fieri possit, ac liceat, **LOPESIUS** in Sanctorum numerum a Pontifice Maximo referatur, cum ut Tibi, qui singulari Clementia mea in hac re opera uteris, gratus, ut debeo, memorque beneficii sim, tum ut Indorum, Hispanorumque votis, ac precibus aliquando satisfiat. Nihil enim mea sententia gloriosius, nihil illustrius Tibi erit, nihil mihi magis honorificum, quam, Regni Tui tempore, meo labore no-

vum

vum hoc decus, atque ornamentum inclitæ Hispanorum genti accedere. Cujusdam namque singularis felicitatis loco judico, me a Patre Tuo optimo Principe potissimum selectum esse, qui Romæ hoc negotium procurarem, causamque tanti Viri apud Emos sacra Rituum Congregationis Patres agerem. Pluris namque id facio, quam vetusta illa beneficia, quibus veteres Hispaniarum Reges majores meos ornatos esse voluerunt. Nam nobilitas quidem generis, honores, dignitates, dignitatumque insignia habent apud vulgus multum admirationis, & laudis, sedem vero stabilem, & domicilium gloriæ certum non habent. Quæ

c 2

ve-

vero ex Religionis negotiis bene ge-
stis laudes proficiscuntur, hæ ma-
xime viro ingenuo sum propria,
hæ dignæ homine Christiano, at-
que religioso, dignæ quæ memoriæ
posterorum mandentur sempiternæ.
Igitur dum Tuam, REX CA-
THOLICE, imploro opem, ac Re-
giam auctoritatem, DEUM O. M.
enixe precor, obtestorque, ut Te
diu sospitem nobis, atque incolu-
mem seruet. Vale.

L Egi libellum inscriptum *Collectio Opusculorum de Ve-
nerabili Servo Dei Gregorio Lopez O. c.*, nihilque
in eis deprehendi, quod Religioni Catholicæ, & bo-
nis moribus adverteretur, quare censeo dignum esse,
qui in lucem edatur.

Dabam in Æde Minervæ 14. Decembris 1751.

F. Thomas Mamacibus Ord. Præd.
Theologus Casanatensis.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

IMPRIMATUR,

Si videbitur Rñno P. Magistro Sacri Palatii Apostolici.

F. M. De Rubeis Patriarcha Const. Vicegerens.

Jussionibus Reverendissimi Patris Magistri Sacri Palatii Apostolici libenter obtemperans, *Collectionem Opusculorum de Venerabili Servo Dei Gregorio Lopezio Sc.* accurate legi; cumque nihil contra Fidem, vel bonos mores in illis repererim, imo plura, quæ ad Virtutem sectandam pertinent, in laudato Libello invenerim, sentio Typis posse mandari. Datum ex Collegio Romano die 17. Decembris 1751.

Emmanuel de Azevedo Societatis Jesu.

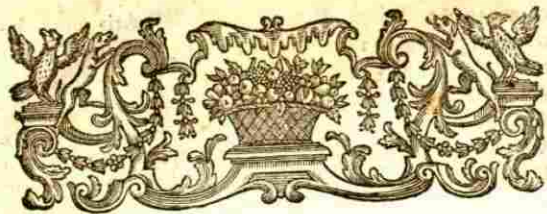
IMPRIMATUR,

Fr. Vincentius Elena Rñni P. Mag. Sacri Palatii Apost.
Soc. Ord. Præd.

DIRECCION GENERAL DE BIBLIOTECAS

AD.

ADMONITIO.

Ereor, ne quis inveniatur, qui pugnancia quædam, & factu admodum difficilia in Defensione P. Ariæ, quam nos latinam fecimus, videri & esse putet. Nam auctor hujus operis duodeviginti annorum spatio dies, noctesque, continenter ejus vitæ modum observans, cum Ven. Lopezio versatum se esse fatetur. Quod in P. Ariam Societatis Jesu Theologum, atque in Mexicana Academia Theologiæ facultatis Magistrum cadere nullo modo potest. Qui enim homo clauistro addictus, & in scholasticis exercitationibus occupatissimus ad Lopezii latus XVIII. annos ipsos perpetuo assidere poterat? Hæc ego cum inquirerem, cum monumentis, quæ fides adhiberi oporteat, tum etiam argumentando comperi; Defensionem infrapositam a P. Aria rogatu Francisci Lossæ, cujus etiam nomine vulgata est, fuisse compositam. Hujus rei causa nomen P. Ariæ in quibusdam exemplaribus, ut in eo, quo nos uti sumus præferre, quamvis semper ex persona Lossæ loquatur. Igitur animadvertendum est, quod cum

cum pag. 69. dicitur, Vitam Lopesii ab P. Aria esse scriptam, atque statim in parenthesi subjungitur, eam injuria temporis periisse, errandi præbuisse occasionem nomen Auctoris, quod præferbat: *Defensio*. Re autem diligentius investigata, compertum est, ut demonstravimus, Vitam, quæ ibidem laudatur, eam ipsam esse, quæ a Francisco Lossa fuit edita, quæque adhuc extat, estque typis vulgata. Id quoniam clare ostendimus, non est opus, ut pluribus confirmemus.

PROTESTATIO.

Decretis Urbani VIII. aliorumque Pontificum Maximorum obtemperans restor, quæ de rebus gestis Gregorij Lopesii dicit, eo me consilio dixisse, quo dicti a permultis intelligo, ut a lectoribus non aliam fidem, quam mere humanam, qualis adhiberi privatis Historicis solet, poscerem.

FR.

FR. VINCENTII M. BADETTI ORD. PRÆD.

DE VITA, ET REBUS GESTIS

VENERABILIS SERVI DEI

GREGORII LOPESII HISPANI

COMMENTARIUS.

I. Regorius Lopesius Hispanus non tam magnitudine rerum gestarum, quam vitæ integritate nobilis fuit. Nam hujus vita si cum veterum Anachoretarum comparetur institutis, vix Christiana Respublica superiori tempore tulit, & consequenti vix umquam feret vel virtute, vel innocentia morum, vel admirabili doctrina, & exquisita omnium artium cognitione Anachoretam præstantiorem. Sed ab initio exordiendum est.

A

II. Man-

cum pag. 69. dicitur, Vitam Lopesii ab P. Aria esse scriptam, atque statim in parenthesi subjungitur, eam injuria temporis periisse, errandi præbuisse occasionem nomen Auctoris, quod præferbat: *Defensio*. Re autem diligentius investigata, compertum est, ut demonstravimus, Vitam, quæ ibidem laudatur, eam ipsam esse, quæ a Francisco Lossa fuit edita, quæque adhuc extat, estque typis vulgata. Id quoniam clare ostendimus, non est opus, ut pluribus confirmemus.

PROTESTATIO.

Decretis Urbani VIII. aliorumque Pontificum Maximorum obtemperans restor, quæ de rebus gestis Gregorij Lopesii dicit, eo me consilio dixisse, quo dicti a permultis intelligo, ut a lectoribus non aliam fidem, quam mere humanam, qualis adhiberi privatis Historicis solet, poscerem.

FR.

FR. VINCENTII M. BADETTI ORD. PRÆD.

DE VITA, ET REBUS GESTIS

VENERABILIS SERVI DEI

GREGORII LOPESII HISPANI

COMMENTARIUS.

I. Regorius Lopesius Hispanus non tam magnitudine rerum gestarum, quam vitæ integritate nobilis fuit. Nam hujus vita si cum veterum Anachoretarum comparetur institutis, vix Christiana Respublica superiori tempore tulit, & consequenti vix umquam feret vel virtute, vel innocentia morum, vel admirabili doctrina, & exquisita omnium artium cognitione Anachoretam præstantiorem. Sed ab initio exordiendum est.

A

II. Man-

II. Mantuæ Novæ in Carpetanis oppido illustri Regum Hispanorum sede natus anno MDXLII., atque Christianis sacris initiatus, Gregorius appellatus est. De ejus origine non satis constat. Mihi autem cum iis convenit, qui nobili genere esse ortum defendunt. Puer iis disciplinis, quibus illa ætas impertiri solet, institutus est. Nam liberales artes nusquam attigit. Cujus rei causa ejus præmatura in solitudinem secessio fuit. Novennis enim animo a rebus, quæ intercidant, erat adeo alieno, ut missis domesticis commodis, honoribusque, quos ejus præclarum ingenium, & proximorum potentia pollicebantur, clam suis omnibus domo profugiens in Navarrorum fines se conferret, ut ibi viro quodam, qui magna tunc sanctitatis, prudentiæque laude, & singulari vitæ anachoreticæ studio florebat, Christianæ virtutis magistro uteretur. Apud quem cum sex annos ipsos commoratus esset, propinquorum jussu, qui magnam spem rei domesticæ augendæ, amplificandæque in adolescentis virtute collocarant, in patriam redire co-

ctus

ctus est. Inde horum missu Valisoletum veniens, regii pueri apud Philippum II. Hispanorum Regem functus est munere. Quo tempore multa dedit continentis, sapientisque vitæ argumenta. Ita enim, sese in Regia gerebat, ut a rerum divinarum meditationibus, & reliquis Christianæ pietatis officiis numquam cessaret; nihilque luxu, atque ambitu Aulæ moveretur. Quod spectatum satis, & magnum continentiæ, consiliique exemplum fuit.

III. Quæ hæcenus dicta sunt, ea tantum ad nostram memoriam de Lopessii adolescentia pervenerunt. Mira enim erat taciturnitate, resque suas, ne laudem sequeretur, data opera celabat. Quamobrem de reliqua ejus ætate agendum est. Igitur postquam ephœbus est factus, rursum de secessione in solitudinem cogitavit, ubi negotiis humanis omnibus, quæ per se ad salutem minime conferrent, solutus, libere operam rebus dare divinis possit. Cumque multa animo versaret, in eam tandem sententiam venit, ut in regionem abiret, quæ a feris, immanibusque hominibus incoletur. Ne

ve-

vero tam grave consilium temere suscipere videretur, Christum Servatorem, ejusque Virginem Matrem etiam, atque etiam obsecravit, ut in re tam gravi quid facto esset opus, significarent. Quum jam sua divino Numini cogitata probari intellexisset, in sententia confirmatus, maturavit iter, atque idoneum ad navigandum in Americam tempus nactus, conscendit navim, ac facili usus tempestate in portum Veræ Crucis primum appulit; inde rebus suis omnibus, ne iis quidem exceptis, quæ ex usu erant, egenis distributis, in urbem Mexicum proficiscitur. Ubi à Sanromano (nam hospiti hoc cognomen erat) exceptus, quamdiu apud eum mansit, scribæ locum tenuit. Hujus rei causa Mexico exeuntem pecunia juvit, qua institutum ad Zacathecas iter profequeretur. Interea accidit, ut argentum Regium per Zacathecas ad Mexicum supportaretur, atque adeo magnus in platea hujus civitatis fieret hominum concursus, qui nescio quo casu jurgis, conviciisque sese mutuo lacerarent, pejerarent, ac injuriis invicem profequerentur.

rentur. Quo tempore duo districtis gladiis tam inimica mente concurrerunt, ut sese mutuo ferierint, moxque decesserint. Qua re vehementer Lopelius perturbatus, rerumque humanarum magis, magisque pertæsus, quod jamdiu in animo constituerat, ut se in extremos ejus regni recessus abderet, ubi nihil esset, quod ejus mentem a contemplatione rerum divinarum avocare posset, id opere perficere decrevit.

IV. Itaque vilioribus, quam hætenus consueverat, vestibus indutus, preciosioribus egenis dono datis, nullo certo itinere XXIV. circiter passuum millia a Zacathecis progressus, in valle Amajachi constitit. Colebant ea loca tunc temporis Chichimeci effæcati homines, atque ab humanitate omnino alieni, gentique Hispanicæ adeo infensi, ut in quemlibet eorum inciderent, statim dentibus discerpere, devorareque auderent. Quamobrem non deerant, qui prudentiam Lopelii desiderarent, quod in tantum periculum, sese conjiceret. Neque enim homines tam inimico adversus Hispanos animo data facultate temperaturos ab injuria, & ma-

maleficio existimabant. Ille, qui se totum Dei curæ, providentiæque crediderat, omniaque illius afflatu, instinctuque faciebat, nihil veritus eorum, quæ dicerentur, ubi eo pervenit, arctiorem, excellentioremque vivendi rationem exorsus est. Nam mira vivere cœpit continentia, atque severitate, adeo ut carnes numquam post hac comederit, sed pane ex ejus generis frumento, quod nos *ficulum* vocamus, confecto, sine obsonio semel quaque die contentus esset, nuda cubaret humo, idque tam parce, ut albente cælo surgeret, lectoque aliquo sacrorum Bibliorum capite, quibus nostra & doctrina, & benevivendi præcepta continentur, divinarum rerum contemplationi dederet sese, sicque ad multam noctem perseveraret; sensuum oblectamentis, animique cupiditatibus strenue resisteret, tanta denique continentia morum, innocentiaque viveret, ut vel Chichimeci ipsi suæ oblitæ immanitatis eum amarent, admirarentur, adjumentoque illi essent, ut casam ex canna & palea, in qua versaretur, construeret. Tantum vel apud feros, barbaros-

barosque homines Christianæ vitæ integritas potuit. Atqui non hominibus modo, qui sæpe decipiuntur, verum etiam Deo immortalis, qui neque falli ipse, neque fallere quemquam potest, ejus sic institutam rationem probatam fuisse demonstratum est. Ferunt namque visos aliquando a Moreno quopiam calicolas fuisse, qui ei adjumento essent, dum se in agricultura exerceret. At enim etsi tanta cælitum familiaritate, Chichimecorumque benevolentia uteretur, non destitit humani generis hostis multa moliri, quibus pacem, tranquillitatemque animi, quæ gaudebat, perturbaret. Quæ etsi qualia fuerint ignoramus, propterea quod ea nulli umquam hominum patefecerit; tamen & plura, & magna fuisse, ex eo etiam, quod nunquam eorum sine animi perturbatione reminisceretur, assequi facile possumus. Sed Deus Optimus Maximus, qui sanctos homines angustiis premi, & malis inimici artibus vexari aliquando patitur, non ut pereant, sed ut eorum virtus conspicua reddatur, majoraque in dies capiat incrementa, tantam ipsi vim, at-

atque potestatem dedit, ut facile Dæmonas superaret, eorumque machinamenta eluderet. Hoc igitur tam acri, quod cum communi hoste gessit, bello non modo vinci, expugnarique non potuit, verum etiam sic est in virtute, constantiaque animi confirmatus, ut contineri deinceps uno tugurio nequiret, sed erumpere, atque in lucem hominum prodire necesse esset.

V. Nam postquam eam tam singularem vitam apud Chichimecos annis fere tribus duxisset, inde egressus propius ad vicos, atque urbes, ut hominum commoda, utilitatesque procurare posset, accedere constituit. Itaque primum in villa Idelfonsi Avalosii constitit, a quo humanissime acceptus, multisque ornatus beneficiis est. Etenim non modo hortum, quo uteretur, ei concessit, verum etiam Americano nescio cui, ut ea, quæ ad vitam commode sustentandam necessaria sibi viderentur, eidem provideret, iussit. Biennium hoc in loco, solo fere lacte, & caseo victitans, transegerat, cum Divino monitu ad Zathe-

cathecas redire cogitur, quo in itinere, cum in villam Sebastiani Mexiæ divertisset, brevi antea vitæ exemplo, atque prece hospiti persuasit, ut fastu, luxuque contemptis, ei sese totum traderet in disciplinam, optaretque, ut de sua re familiari ipse unus, uti factu esset opus, disponderet. Sed persuadere homini, qui severioris paupertatis studio propria reliquerat, ut aliena procuraret, non potuit. Relicto Sebastiano, qui brevi post non mediocri sanctitatis fama illustris decessit, ad pagum quemdam, qua iter ad Zacathecas erat, pervenit. Forte fortuna illis diebus eodem Evangelium prædicatum venerat Dominicus Salazarius Ordinis Prædicatorum vir doctus, singulæque virtute. Is ut audivit Lopefium in pago versari, statim ad hominem adiit (erat enim ejus nomen magna in celebritate, ita ut nemo esset, qui non eum videre, alloqui, retinere apud se cuperet) quumque multa ex eo rogasset, audissetque, brevi in intimam ejus familiaritatem, atque amicitiam venit. Cœpit deinde multis suadere homini, ut va-

gan-

gandi finem faceret, suæque valetudinis haberet rationem. Confidere namque se, ut id facile Lopesius consequeretur, si conferre se in cœnobium Mexicanum Prædicatorum voluisset. Curaturum enim sese Salazarius promittebat, ut nihil ei deesset, omnibusque gratissimus haberetur. Hæc cum secum animo Lopesius cogitasset, neque ab instituta vivendi ratione aliena esse cognovisset, faciundum haud esse judicavit, ut tanti viri consilio non pareret. Quamobrem accepit conditionem, statimque Mexicanum iter instituit. Non tamen recta contendit. Animadvertenter enim sibi nova tunica opus esse, quum ea, qua hæcenus erat indutus, jam vetustate detrita esset. Novam autem etiam dono, atque gratis habere potuisset, si petere, aut alio modo sibi necessariam esse indicare voluisset, ne tamen hospites, familiaresque suos gravare, neve cuiquam damno esse videretur, Hispano cuidam suam operam ea voluntate locavit, ut tantum pecuniæ lucraretur, quantum ad tunicam emendam satis esset. Ab Hispano iussus Lopesius, ut totam

tam familiam rebus divinis, severioribusque Christianis disciplinis institueret, tanto studio, atque doctrina id præstitit, ut omnes admirarentur, tantumque virum, apud se retinere vehementer optarent; quod ille pati nullo modo potuit. Nam exacto tempore, de quo inter eos conventum erat, acceptaque tunica domo abiit, & Mexicanum contendit. Eo ut pervenit ad cœnobium Mexicanum Prædicatorum accessit quæsitum de Dominico Salazario. Ubi abesse inde eum cognovit, aliquos dies apud Dominicanos mansit, ut eum opperiretur. Sed quum eum longe abiisse, neque brevi rediturum intellexisset, gravioribus illius cœnobii Patribus accersitis, causam sui adventus, quidque cum Salazario egisset, ostendit. Petit, ut si eorum voluntate fieri posset, eum apud se retinere ne gravarentur. Non latebat Dominicanos qualem virum in cœnobio haberent, quantaque in eos commoda, atque utilitates ex familiari cum eo consuetudine redundare possent. Itaque responderunt: Nihil sibi accidere optatius posse, quam ut illi satisfacerent,

adeoque non modo pati, sed orare etiam se, atque obsecrare, ut ipse eorum facultatibus uti vellet. Sciret tamen præter eorum consuetudinem esse, ut una cum iis, qui eorum institutum non profiterentur, vitam degant. Quamobrem si una manere cuperet, ut in eorum Ordinem cooptaretur. Hoc accepto responso, quum neque diutius expectandum Salazarium putaret, neque a Deo immortalis ad claustra, sed ad silvestria, remotaque loca, vocaretur, gratias Dominicanis, quas potuit maximas, egit, quod tanta in eum humanitate usi essent, a Mexico vertit iter, atque multis laboribus perfunctus Guastecam pervenit.

VI. Visus est hic locus maxime Lopefio opportunus, cum propter silvestres fructus, quibus illa regio abundat, quibusque vitam sustentare posset, quin ulli, quod ille diligentissime semper cavito, molestiam afferret; tum propter abditos recessus, quibus vehementer ad rerum divinarum contemplationem incitabatur. Quamobrem diutius ibi constitisset, nisi vi morbi discedere coactus esset. Nam post-

postquam mira continentia, atque incredibili sanctitate annos fere duos admodum parce vitam transegisset, tot laboribus fractus, & frugum silvestrium, quibus solis victitabat, acerbitate magis magisque extenuatus cœpit dysenteria laborare; quo morbo, nisi Deus opem tulisset, e vita profecto decessisset. Augebatur enim vis morbi, neque de remediis Lopefius cogitabat, propterea quod vereretur, ne si quemquam arcesseret, eique statum, in quo erat, exponeret, afferre eidem incommodum videretur, omnesque, qui esset, cognoscerent. Interim Deo, quem sibi numquam defuturum norat, magna se fiducia commendabat. Nec frustra. Nam cum ad aures Sacerdotis cujusdam, qui hisce in locis morabatur, quique se totum egenorum, & morbis laborantium miseriis sublevandis dederat, pervenisset, gravi morbo Lopefium conflictari, extemplo curavit, ut domum suam transferretur, deditque operam, ut nihil prætermitteretur, quod ad ejus valetudinem cito, & bene confirmandam opus esset. Sed quum Medici nihil prof-

dessent, jamque omnes de ejus salute desperarent, propterea quod aliquot dies omni cibo abstinuisset, divinitus sanitatem recuperavit. Nam somno oppressus, neque multo post expergefactus sese sanum, & bene valentem sensit.

VII. Confirmata valetudine in silvas rursus instituti retinendi causa sese abdere cogitabat. Erant enim aptae imprimis, atque opportunae ad eam, quam constituerat, vitae rationem tenendam. Sed Sacerdotis, de quo paulo ante diximus, hortatu, studio, atque humanitate deteritus est, quo minus id faciendum arbitraretur. Avebat enim habere apud se hominem, qui tanta vitae, morumque integritate, & innocentia viveret, omnibusque admirationi esset. Itaque gessit ei morem Lopesius. Sed cum ejus nominis fama longe, lateque in dies disseminaretur, ac nobile ejus nomen apud illarum regionum incolas haberetur, veritus, ne hominum plausus, atque laudes, quibus afficiebatur, quidquam de illa interiore animi demissione, tranquillitateque, quibus fruebatur, detraherent, Atriscum

cum profectus est. In itinere cum in Johannem Romerum incidisset, ab eoque rogatus esset, ut sua domo, atque facultatibus, quas in oppido habebat, uti vellet, biennio summa illius voluntate ibidem mansit.

VIII. At enim etsi Romerus, ejusque domestici, & incolae plerique omnia bona dicerent, & laudarent fortunas suas, quod cum eo una viverent, ad cujus normam vitam, moresque exigere possent suos, non defuerunt tamen nonnulli obtretractores, (non enim est celandum) qui vel imperitia, vel studio, ut sibi falso persuaserant, religionis ducti, ejus institutum reprehenderent, eumque novitatis, atque etiam haereseos accusarent; propterea quod longe ab ceterorum hominum moribus, rationeque vitae differret, neque eam precum seriem, quam *Rosarium* B. Mariae Virginis vocamus, publice recitare soleret, neque ullum Ordinem Monachorum profiteretur. Jam horum accusationes, conquestionesque in vulgus manaverant. Has ut Antistes Mexicanorum rescivit, diligenter in ejus vitam,

tam, mores, atque doctrinam inquirendum iussit. Quo iudicio cum innocens, atque indemnatuſ disceſſiſſet, tantam eſt conſequutus laudem, ut illius vitanda cauſa magno Romeri, ceterorumque oppidanorum dolore Atriſcum relinquere, & denuo Mexicum iter inſtituere iudicaverit. Quum propius abeſſet animadvertit e regione urbis eſſe collem, ſupraque collem ſacellum Deo in honorem Deiparae Virginis dicatum. Hunc locum propter Mariae Virginis, quam magnopere venerabatur, templum, vicinamque templo domum idoneum ratus ad habitandum, ibi conſtitit, cumque aliquandiu omnibus eſſet ignotus magna pace, tranquillitateque animi fruebatur, inſiſtebatque contemplationi divinarum rerum, qua nihil dulcius, jucundiusque habere poterat. Eſſi enim incredibili difficultate afficiebatur, qua ratione vitam ſuſtentare poſſet, libenter tamen ſitim, famem, frigora, aliaque quotcumque incommoda perſerebat, modo obſcurus, longeque ab inani hominum gloria viveret. Qui enim eo, ut ſe Virgini commendarent, venti-

tabant, eumque alloquebantur, quamquam bonum virum, & ſimplicem, rudem tamen illum eſſe, atque inlitteratum arbitrabantur.

IX. Sed diu virtutis ſplendor, nominisque tanti viri celebritas latere non potuit. Coepta eſt namque ejus domus a viris probis, religioſisque frequentari, a quibus ei omnia, quae ad vitam pertinerent, ſuppeditabantur; quidam etiam ſaepe ad prandium invitabant, diligenterque ejus vitae modum obſervabant, ſingularemque frugalitatem admirabantur. Alii contra, eſſi non reprehendebant, aperte tamen, propter inuſitatam, ut ipſi exiſtimabant, vivendi rationem, laudare non audebant. Alii denique eum novitatis, atque haereſeos iterum condemnare, & velut hypocritam, atque impoſtorem, in quem animadvertendum eſſet, apud omnes traducere non verebantur. Contra Lopezius haſce injurias, reliquaſque criminationes aequo animo ferebat, Deoque gratias, quod digna ſibi ſuis factis referri pateretur, maximas agebat. Interea Petrus Moja Contreraſius vir graviſſi-

vissimus, qui eo tempore Mexicanorum Ecclesiam administrabat, veritus, ne quid illa detrimenti caperet, si vera essent, quæ de Lopessio ab ejus obrectatoribus jactabantur, iterum de ejus moribus atque doctrina severiorem agere quæstionem decrevit. Quamobrem Francisco Lossæ Paroeco principis Mexicanorum Ecclesiæ primum in mandatis dedit, ut id laboraret, idque eniteretur, ut quæcumque ab Gregorio gererentur, exploraret, & ad se deferret. Qui cum imperata fecisset, nihil reperit, quod vituperandum, reprobandumque videretur. Quin tanta ejus virtutis, atque doctrinæ admiratione captus est, ut deinceps plurimi semper hominem fecerit, ejusque providentiæ se, resque suas omnes crediderit. Sed de hoc viro alibi redibit sermo. Mexicanus Antistes unius viri, quamquam sapientissimi, testimonio minime contentus Idelfonsum Sanchezium Societatis Jesu Theologum accersit, eique quid fieri velit, ostendit. Is continuo Lopesium adit. Quærit ex eo, qui sit homo, quid agat, quodque vitæ genus consectetur.

sectetur. Ille initio non satis aperte respondet, veritus, ne divulgato suo nomine, ut sæpe in aliis civitatibus contigerat, magno in honore haberetur. Tum Sanchezius desine, inquit, perplexe loqui: sum enim huc ab Archiepiscopo nostro cum potestate missus, ut ad eum, quæ de te ipso cognoverim, referam. Ad hæc Lopessius æquum est, ait, ut Antistiti nostro, ejusque legato morem geram. Itaque cœpit tam copiosè, tamque eleganter de religionis Christianæ decretis, de sua institutione, deque similitudine, quæ inter suam, & veterum Anachoretarum, Stylitarumque vitam intercedebat, differere, tamque solide, atque modeste, quæ contra ab adversariis objiciebantur, diluere, ut facile, eum non modo virum bonum, & pium, sed doctum etiam, atque in sacris litteris, & Ecclesiæ traditione versatum esse, appareret.

X. His rebus Archiepiscopo renuntiatis, multa deinde suæ in Lopesium benevolentia, atque existimationis dedit argumenta. Nam & adversariorum calum-

niandi audaciam sua auctoritate repressit, & munusculis sæpe sapius, quanti illum faceret, demonstravit. Quin etiam cum accepisset, stomacho eum non bono esse, aliisque propter aeris intemperiem conflictari incommodis, erat enim tenuissima valetudine, ut salubriore aere uteretur, in nosocomium Guastapechæ, quod oppidum ix. circiter millia passuum a Mexico aberat, transferri curavit, suisque litteris, atque nunciis nosocomii præfecto vehementer commendavit. Hic et si liberaliter tractaretur, nihilominus numquam oppidum circumire, numquam e parvo cubiculo, ubi se divinis rebus oblectans continebat, exire consueverat, nisi festis, aliisque nonnullis statis diebus, ut sacris mysteriis interesset, ægrisque, quos ad ferenda valetudinis incommoda peramanter consolabatur, solatio esse posset. Hoc modo cum vitam ageret, nihiloscilicet sensim a nonnullis reprehendebatur, propterea quod operam continenter non daret iis, qui morbo aliquo laborarent. Ille autem, quid se facere par esset potius, quam quid alii la-

laudarent, intuebatur. Erat enim infirma valetudine, & nosocomii foetore ita afficiebatur, ut sese in ea re vincere nullo modo posset. Interim ne infirmis inutilis omnino videretur, librum, qui magno usui valetudinariis esset, scripsit. In eo herbarum, plantarumque multarum naturas, atque virtutes, morborum diversa genera, remediaque, quæ illis adhiberi possent, accurate, eleganterque explicavit. Quæ res mirabilis sane videri debet in homine, qui ne primoribus quidem, ut ajunt, labiis physicorum studia attigisset. Biennio eo in nosocomio commoratus, quin convalesceret, gravioribus morbis agitari cœpit. Id priusquam ei accideret Petrus Praviensis Dominicanus Mexicani Antistitis jussu eum convenit, cumque in ejus mores jam tertio inquisivisset, nihil reperit, quod summa laude, commendationeque dignum non existimarit. Quod satis luculentum est innocentiae, atque sanctitatis Lopefii testimonium. Jam in morbum inciderat, cujus initio, quod levis videretur, Medici rationem habendam non putarunt. Sed

Sed paullo post, cum & incommoda accrescere, & æstum augeri animadvertissent, acuta eum febris laborare compere-runt. Cognita morbi natura ejus vim, sanguinem sæpe mittendo, represserunt; haud multum tamen profecerunt. Cujus rei causa Mexicum repetere Medicorum consilio coactus est. In itinere cum ad vicum, quem incolæ S. Augustini vocant, pervenisset, Franciscus Lossa, quem supra nominavimus, ei obviam occurrit, atque ut in suam domum transportari pateretur, rogavit. Id cum facile impetrasset, nullam non adhibuit curam, quæ ad sanandum eum, confirmandumque pertineret. Sed cum lenta febris, jecorisque inflammatio diutius protraheretur, illeque jam solitudinis desiderio vehementer flagraret, ejus voluntati obsequi, valetudinique consulere posse Lossa putavit, si dedisset operam, ut in vicum, quem S. Fidei appellant, qui vicus VI. millia passuum a Mexico distat, transduceretur. Itaque fecit. Erat hic locus temperatione calî, fertilitate agrorum, & incolarum frequentia cum amœnus, tum etiam

etiam salubris; his tamen rebus nihil ille omnino commovebatur; quin potius occasionem ex rerum conditarum ordine, atque pulchritudine, earum opificem, atque conservatorem Deum ardentius, vehementiusque amandi, colendique capiebat. Quamquam de eo vitæ instituto, quod tum primum, cum in Americam secesserat, tenuit, nihil unquam diminuit; sed ejus in Deum pietas, atque erga homines caritas ita aucta semper, amplificataque est, ut suis omnibus numeris, & notis absoluta videretur. Id unum amicorum precibus concessit, ut jam senex commodiori lectulo uteretur.

XI. Septem jam menses elapsi erant, ex quo in vicum S. Fidei venerat, cum Franciscus Lossa tanti viri præsentia carere non valens, Dei, ut credibile est, monitu abdicatis Parœci, reliquisque, quibus Mexici fungebatur, muneribus, ad eum venit, seque totum ei tradidit in disciplinam, atque ita post una vixerunt, ut ad extremam usque ætatem eorum amicitia creverit. Quod divino consilio, atque providentia factum arbitramur, ut

esset aliquis, qui res a Lopesio præclare gestas Historiarum mandaret monumentis. Ex eo enim accepimus, a summo mane ad multam usque noctem rerum æternarum contemplationi continenter dare operam Gregorium consuevisse, tantaque constantia in eo officio perdurasse, ut vere affirmari posset, eum ipsos xxxiii. annos, ex quo in Americam venerat, diu noctuque supernis rebus exercuisse sese, numquam vero mentem suam ad hæc caduca, atque peritura convertisse. Cuius rei aliud præterea habemus argumentum, quod non præteribimus, quamvis nonnullis leve visum iri putemus. Est autem huiusmodi. Extremis vitæ annis numquam exemologesim fecit; persæpe enim ad Sacerdotem accedebat, rogabat, sibi ut Corporis Christi percipiendi facultas fieret; a quo rogatus quidquam ne, quod lege vetitum esset, committisset, respondebat, se omnium maximum peccatorem esse, nihil tamen eorum, quæ minus caute aliquando fecisset, memoria tenere. Ex quo apparet, tanto erga Deum amore incensum fuisse Lopesium,

sum, ut quidquam, quod secundum Deum non esset, ne cogitasse quidem umquam visus sit.

XII. Neque minus aliorum salutem, atque commodis studebat. Primo enim, quandiu vixit, diligentissime semper cavuit, ne cuiquam molestiam, atque incommodum afferret. Jam vero ceteros homines rebus, quibus poterat, juvare, omniaque sibi, nihil aliis, deesse vehementer optabat. Quod si opera, atque pecunia eorum miseriam sublevare nequibat; sermone tamen, hortationibus, interdum minis, semper precibus ad virtutem, pietatemque colendam incitare enitebatur. Dum in iis locis degeret, in quibus facile conveniri posset, nemini unquam, qui bona mente ad se petitem consilium veniebat, aditum intercludere solebat. Omnes vero tanto studio complectebatur, tantoque consilio, atque prudentia eorum rebus prospiciebat, ut vere dici posse videretur, neminem ad eum accessisse, qui melior non discesserit. Erat enim in homine summa gravitas, magna suavitas oris, atque sermo-

nis incredibili modestiæ, caritæque conjuncta, ita ut vel ad spectu ipso, brevibusque, quibus abundabat, sententiis plurimos in Dei amorem induxerit. Cujus rei nonnulla referre exempla operæ pretium duximus. Rogatus a Sacerdote quodam, quid factu esset opus, ut pacem, tranquillitatemque animi consequeretur; *annum*, inquit, *ipsum Mexici vitam solitariam agito*. Id responsum quo valeret, cum intellexisset Sacerdos, ut sapius scilicet cum Deo, quam cum hominibus versari studeret, atque imperata, fideliter fecisset, quiete, sancteque reliquum vitæ traduxit. Pari modo alteri cuiuspiam angustias, quibus premebatur, magno cum dolore narranti ita respondit: *id est Purgatorii genus, in quo, dum vivis, a Deo detineris*. Quod satis fuit, ut sedata mentis perturbatione libenter deinceps ærumnas, commotionesque animi ferret. Aliquando sacrarum litterarum testimonia, veluti oracula quædam, fundebat, sicque eos, quibus cum loquebatur, vel magnopere consolabatur, vel ut peccandi finem facerent, inducebat. Multa

alia

alia hujus generis fecit, quæ referremus, nisi majora, potioraque haberemus.

XIII. His tot virtutum opibus cum valeret, nihil spei in se, multum in Deo collocabat. Nam ut primum in solitudinem venit, ita sese Dei providentiæ crediderat, ut certo confideret, se minime iri perditum. Qua fiducia alacriter magnam partem incommodorum ad mortem usque tulit. Neque vero ignorabat, virtutum omnium fidem fundamentum esse, quamobrem tantam iis omnibus, quæ ab Ecclesia credenda proponuntur, assensionem adhibebat, ut omnium cruciatuum genera pati mallet, quam aliquid agere, quod nostræ fidei minus esse consentaneum videretur. Assidue præterea Deum precabatur, ut in ea confirmaretur, nihilque eum lateret, quod agendum Orthodoxis omnibus esset. Sacramenta Ecclesiæ magna religione frequentabat, Deiparam Virginem, caliteque reliquos summa observantia colebat, atque venerabatur; eorum imaginibus honores tribuebat, quos Ecclesia tribuendos esse præscripsit. Summorum Pontificum

D 2

ficum

ficum sanctiones, piisque Orthodoxorum hominum consuetudines summa veneratione consecretabatur; Sacerdotes, potissimum Monachos, magno in honore & habebat ipse, & reliquis habendos esse, predicabat. Majoribus, imprimisque iis, qui Ecclesiastica, aut civili potestate praestabant, summa facilitate dicto audiens erat. De Principe, deque ejus ministris detrahi quidquam coram se minime patiebatur, sed iis parendum esse, honoresque adhiberi oportere existimabat. Non enim ignorabat, haec omnia nobis a Christo legislatore esse praecipita.

XIV. Sacrarum litterarum, totiusque antiquitatis studiosissimus fuit. Nihil enim in sacris litteris continetur, quod ille non haberet plane cognitum, atque perspectum, memoriaque retineret. In iis, si quid opus erat, celeriter reperiebat, facileque oratione explicabat, & quod mirabile sane videri debet, ita seriem Judicum, Regumque, ac familiarum, quarum fit in sacris litteris mentio, origines, propagationes, diversitates in promptu habebat, ut opportune omnium catalogo-

talogum memoriter contexere, notareque qui, a quo ortus fuerit, quos honores, quibus temporibus coeperit, consuesset. Immo vero nulla tam difficilis, tamque implicata quaestio ex sacris litteris proponebatur, de qua ille disertus, sapienterque dicere non valeret. Quamobrem erat plerisque omnibus admirationi videre hominem pannosum, squallidum, egentem, atque omni fere humano praesidio destitutum magna facilitate, docere, explicareque ea, quae iidem ipsi, qui & summi viri, & sapientes habebantur, evolvere, expedireque nequebant. Sed sacrarum litterarum peritia, qua valebat, maxime elucet in commentariis, quos rogatu Johannis Cobosii Dominicanus in Apocalypsim Sancti Johannis Apostoli edidit, quibus nihil potest esse jucundius iis, qui aliqua cupiditate penitiores illius obscurissimi libri sensus percipiendi tenentur. In iis enim conscribendis tanto est usus judicio, doctrina, ingenio, ut Cl. Bossuetus Meldensis Antistes, & singulare Galliarum decus, atque ornamentum cum simile quidquam pa-

pararet, illos veluti exemplar, ad quod respiceret, sibi proponere non dubitaverit (a). Extant præterea Aguirrii S. R. E. Cardinalis, aliorumque litteratissimorum virorum luculentissima, atque magnifica testimonia, quibus sanctitas, atque doctrina Lopeſii magnopere celebrantur. Neque vero iis præſidiis, quæ cuius ſimilia cogitanti neceſſaria exiſtimantur, carebat, cum ad eos ſcribendos acceſſit. Nam Hiſtoriæ non ſacræ ſolum, ſed etiam profanæ tantam ſibi comparaverat cognitionem, ut quotieſcumque opus eſſet, improvifo univerſum orbem deſcriberet, ſuos cuique regno, atque imperio fines, ſituſque adſignaret, eorum Reges, Magiſtratus, imperia denique omnia pro temporum varietate recenſeret, quibus legibus, quibuſque inſtitutis viverent, quibus artibus, atque doctrinis flourerent, quos Deos colerent, quamque religionem conſectarentur, doceret. Pari modo facili oratione explicabat, quibus ini-

(a) In Apocal. n. xi. pag. 24. edit. an. 1649. C'eſt à quel avois travaillé ce Saint Homme Gregoire Lopez une des merveilles de nos Jours.

tiis Chriſtiana Religio inceperit, quibus aucta opibus ad tantam gloriam majeſtatemque pervenerit, quibus machinis, atque artibus Hæreſiarchæ, perditique homines eam evertere, fundituſque delere conati fuerint, quos errores quoque ſeculo in vulgus hominum diſſeminaverint. Contra tanto ingenio atque eruditione agebat, qua ratione Chriſtiana Reſpublica ex iis malis emerſerit, quorum opera, atque ſtudio in ea re uſa fuerit, quam viam, ut ſe tueretur iniverit, quibus denique ſubſidiis Catholica Chriſtianorum doctrina niteretur, ut nemo ei illa ætate anteponi, pauci pares eſſe poſſent. Ejus rei indicium quoque eſſet Chronicon, in quo res præclare a majoribus geſtas ab orbe condito ad Pontificatum uſque Clementis VIII. P. M. expoſuit, niſi injuria temporum, & hominum negligentia peruiſſet. Scripſit præterea eruditos aliquot libellos, qui hodie non extant. Attigit etiam Aſtronomiam, Medicinam, Agriculturam, omneſque cum liberales, tum mechanicas artes, quæ vel ad humanitatem pertinent, vel ad vitæ uſum neceſſariæ ſunt.

XV. Sed in eo philosophiæ Christianæ genere maxime excelluit, quod ad proprios, aliorumque mores dirigendos informandosque spectat. Nam cum magnus ad eum quotidie hisce postremis suæ vitæ annis fieret hominum concursus, petentium, qua ratione superare obstacula possent, in quæ, dum mores suos ad virtutem, pietatemque exigere studebant, experiundo offendere se posse comperebant, tam opportuna eis præcipiebat remedia, ut omnes ejus sapientiam admirarentur, sibi que, quod voti compotes essent facti, gratularentur. Plerumque etiam venientibus, antequam quid velent exposuissent, satisfaciebat, quidque ad illud tempus egerint, quidque deinceps agere deberent, si vitam æternam consequi optarent, prænuñciabat. Ex quo intelligitur, eum cogitata hominum aliquando, eorumque arcana instinctu superiore habuisse perspecta. Hac vero tanta sapientia, ac doctrina non ad gloriam hominum, atque laudem captandam, non ad ostentationem, sed ad vitam recte agendam, aliosque homines institu-

tuendos utebatur. Etenim cum magna principum omnium ordinum virorum, eorum præsertim, qui singulari doctrinæ laudè florebant, ad eum, ut dicentem audirent, conflueret multitudo, numquam nisi rogatus, & nisi eorum utilitas posceret, verba faciebat; ita ut nonnulli fama ejus nominis commoti, cum ex remotis regionibus curiositate potius, quam amore rerum divinarum ducti eum adirent, ac ne verbum quidem extorquere ab eodem possent, eum veluti stupidum, atque imperitum traducerent. Id autem non illiberalitate, aut officii ignorance faciebat; quamquam enim in silvis degeret, ita tamen se gerebat, ut communis infimis, par principibus videretur, sed potius, ut eos cum sua taciturnitate reprehenderet, tum aliquod daret demissi animi, atque modestiæ documentum. Aliquando viros religiosos, Monachos præsertim, quos plurimi semper fecit, quorumque mores ab suis minime abhorrebant, in convivio, quod numquam sine lectione fuit, adhibebat; in eo vero ita se continebat, ut ejus abstinentiam ve-

E he-

hementer admirarentur. Nihil de constantia, fortitudine animi, ceterisque virtutibus dicam, quibus ille adeo excelluit, ut nullis unquam vel adversis rebus, vel calumniis, vel laudibus, vel hominum favore, atque principum virorum gratia a suscepto vitæ instituto deterreri potuerit. Cum enim necessitas cogeret, ut sæpe in alias regiones demigraret, ac modo in urbibus, modo in solitudine, versaretur, modo solus degeret, modo cum hominibus, modo in honore, atque existimatione apud omnes esset, modo calumniis, contumeliisque impetere-
 tur, modo viribus corporis polleret, modo stomacho minime bono esset, aliisque morbis agigaretur, tanta est usus moderatione, atque constantia, ut neque de ulla re unquam questus fuerit, ita ut quomodo se haberet intelligi facile non posset, cum idem semper, sui que similis esset, neque quidquam de quotidiano cultu, eaque vitæ consuetudine, quam initio constituerat, detraxerit, nisi quod extrema ætate graves, obstinataque ægrotationes, infirmaque corporis habi-
 tudo

tudo eum nonnihil de victu, atque letulo immutare coegerint.

XVI. At enim, quoniam supra demonstratum est, Lopesium jam inde a puero cœtus, atque consuetudinem hominum fugisse, abdidisseque sese in silvestria, remotaque loca, res ipsa hortari videtur, ut doceamus, qua tandem ratione tantam sibi doctrinæ, prudentiæque laudem comparaverit. Atque initio animadvertendum est, magno eum præditum fuisse ingenii acumine, incredibilique memoria, ita ut eorum, quæ semel didicisset, numquam oblivisceretur. Magna præterea celeritate in libris legendis utebatur, quin eorum, quæ legisset memoria quidquam excideret. Ferunt namque, commentarios de rebus a S. Theresia gestis, qui justo volumine comprehendebantur, integros paucis horis evolvisse, tanta ingenii, atque memoriæ felicitate, ut sigillatim, quid toto suæ vitæ tempore illustris illa, castissimisque moribus virgo egerit, quæque esset ejus doctrina, enarrare atque describere, cum se opportunitas offerebat, soleret. Quoniam vero neque li-

brorum copia abundabat, neque scholas, Magistrosque frequentaverat, numquam tantam eruditionis copiam consequi potuisset, nisi divinitus tot tamque præclaris disciplinis fuisset imbutus. Nam minime a ratione alienum videri debet iis, qui animadverterint, eum diu, nocturne cum doctrinarum omnium, facultatumque parente Deo agere consueſſe, ex eo purissimo fonte hausisse rerum optimarum, maximarumque scientiam. Sed omnia hujus viri facta, atque dicta persequi longum esset. Non enim omnia describere, sed exprimere imaginem vitæ, atque consuetudinis Lopelii constituimus.

XVII. His igitur moribus cum vixisset, & IV. atque L. annos compleſſet, multisque jam annis adversa valetudine laborasset, nactus est morbum, quem extremum sibi futurum facile intellexit. Cujus rei causa Lossæ contubernalis sui precibus induci nullo modo potuit, ut Medicos acciret, quoniam ipse medicinæ peritus erat, metuebatque, ne medicamentorum vi morbus celerius augeretur.

tur. Is morbus originem habuit ex improviso frigore, quo mensè Majo adeo affectus, debilitatusque est, ut nihil præter liquores quosdam, magno tamen cum stomacho deglutire posset. Post dies paucos dysenteria laborare cœpit, magnisque doloribus excruciaci, quo tempore multa indicia fortitudinis, & patientiæ dedit. Eorum autem, etsi plurima sint in promptu, tamen quod breves esse studemus, illo, cujus est singularis a Francisco Lossa facta mentio, exemplo erimus contenti uno. Erat ea ætate Mexici Matróna nobilis inprimis, uxor cujusdam Equitis Mexicani corruptis, dissolutisque moribus. Namque alea continenter ludens tempus terere solebat, rem familiarem disperdere, liberiusque vagari, quam honestam feminam deceret. Quam perversa institutione vitæ non sibi solum, sed aliis etiam Matronis erat pernicioſa. Hujus enim exemplo, neque rei dare operam, neque maritis, ut matres familias decet, obsequi volebant. Hæc ut audivit, Lopelium magno in vitæ periculo versari, ad vicum S. Fidei proficiscitur, ut

ut se, suaque omnia tanto viro commendaret, ejusque inopiam quoquomodo levaret. Etli enim sumptuosa erat, tamen, ita ut fit ab iis, quæ quamvis genio indulgeant, Christianæ tamen pietatis officia omnino non negligunt, ad templum sæpe accedere, precum quamdam seriem recitare, egenosque opera aliquando, pecuniave juvare solebat. Ubi eo venit, initio Loffa aditum petenti dare negavit. Sed cum illa inlisteret, promitteretque curaturam se, ne posthac talis esset, qualem cives sui antea cognoscent, cum facile ad suam voluntatem perduxit. Casam ingrediens filio Loffam accusanti, quod aditum ad Lopesium intercludere conatus esset, tace, inquit, nam id jure quidem, meritoque meo fecit. Ut vero Lopesium vidit, genua flexit, multisque verbis rogare etiam, atque etiam hominem cœpit, ut Deo se commendatam habere vellet, obtineretque, ut sibi socia itineris, qua ad Patriam Beatorum itur, esset. Nam id sibi iter hæctenus ignotum fuisse, optareque vehementer se, ut idem aggredere-
 Id

Id cum facile impetrasset, post non multo iisdem, quibus Lopesium conflictari morbis, doloribusque affici cœpta, Mexicum, atque ad proprias ædes, valetudinis curandæ causâ, revertit, ubi de æterna animæ magis, quam de corporis sanitate sollicita, quam antea duxisset vitam reprehendere, & Matronas, quibus amicitia conjuncta erat, hortari nunquam destitit, ut suum exemplum imitentur, & quam olim licentiæ, atque luxus, eandem tum modestiæ, continentiæ, virtutis sociam habere ne gravarentur. Tali modo cum dies aliquot vixisset, plena fiduciæ æternæ salutis consequendæ decessit. Habita temporis ratione, ex gestu, habitu ipso corporis, aliisque signis, quæ in Lopeseo animadversa sunt, intelligi facile potuit, visum optimo viro fuisse oblatum, quo sibi videretur, animam ejus Matronæ jam in Patriam Beatorum proficiscentem, mente, uti promiserat, comitari. Voces præterea, quibus antequam illa moreretur, præter suam consuetudinem, de vi morbi, deque dolorum, magnitudine leniter que-

querebatur; suspicandi locum dederunt, eum peccata mulieris propriis doloribus expialse, pro quibus pœnas Deo dare necesse erat. Hoc quoniam dignum singulari memoria visum est, prætermittendum non existimavimus. Ceterum postremo hoc tempore multa egit summorum virorum exemplis facile comparanda. Cum autem magna constantia omnia valetudinis incommoda pertulisset, seque Eucharistiæ, extremæque unctionis mysteriis munivisset, XIII. Kal. Augusti an. MDXCVI. sanctissime obiit, visaque, ut ferunt, a plerisque ejus anima fuit cælitibus comitantibus abire in Patriam Beatorum. Ejus Corpus post mortem flexile remansit ita, ut etiam magnum undique odorem spiraret. Qui aderant, non lacrimis, non dolore, non molestia, sed nescio qua lætitia, vultusque hilaritate perfundebantur. Elatum deinde, atque in templo illius vici, Mexicani Archiepiscopi jussu, reservataque alio, si res posceret, transferendi facultate, sepultum fuit. Funus magna hominum frequentia, quum pro se quisque sacras exuvias deosculari,

con-

contingere; rapere, sin minus adspicere conneretur, curatum est.

XVIII. Multa post mortem prodigia facta, quæ illius sanctitatis, virtutisque singularis indicia manifesta essent. Eodem enim, quo vita functus est Lopelius, die, uxor Præfecti vico S. Fidei, cui brachium maxime dolebat, cum sua illius manumprehendisset, continuo liberata est. Post dies quatuor quinquennis puella, quæ magnis febribus, aliisque morbis laborabat, ita ut medici de ejus salute desperarent, quum partem vestis, qua Lopelius usus fuerat, sibi applicuisset, subito quieti se dedit, atque sana, valensque surrexit. Matrōna quædam Mexicana civis, quæ tot capitis doloribus cruciabatur, ut domesticæ vererentur, ne in insaniam adigeretur, cum alteram vestis partem afflicto capiti applicuisset, dolor omnino cessavit. Puer annorum fere trium filius nobilissimi Equitis Mexicani, cum tam vehementi febre vexaretur, ut neque lætem fugere, neque dormire posset, tactu vestium Lopelii sanatus est. Simile quid Sacerdoti evenit, qui cum ex dentibus

F

tibus laboraret, ita ut jam tres noctes somnum capere nullo modo posset, vultusque omnis extumesceret, applicata sibi parte vestis Lopessii, extemplo cubitum ixit, levatusque omnino molestia est. Pari modo servus nescio cujus Equitis Mexicani quum subita apoplexi correptus, mente, sensuque privatus esset, a Matrona, quæ forte fortuna tum aderat, veste Lopessii delata, eique applicata vires, nervosque corporis, animique recuperavit. In urbe, cui Angelorum est nomen, nobilis quædam, atque honesta, femina, cum febribus impediretur, ne pareret, jamque puer in utero mortuus esset, Johannes Vellerus, ex eorum Ordine, qui infirmis ministrant, particulam vestis Lopessii ejus collo apposuit, monuitque, ut fidenter sese illius precibus commendaret; quod cum illa religiose fecisset, divinitus tanto vitæ periculo liberata est. Idem Vellerus eodem in oppido mulierem quamdam vehementi capitis dolore afflictam, monitam prius, ut se Lopessio commendaret, vestis ipsius tactu momento temporis sanavit. Pari

ra-

ratione in oppido Tlaxcala adolescens, qui ejus generis scabie, quæ lepra dicitur, laborabat, octavo, a quo deprecatore apud Deum uti cœperat Lopessio, die mundatus omnino est. Atque in vico Hihulupa nobilis vir, qui jam sexdecim menses magnis renum doloribus adeo cruciabatur, ut vix, immo postremis viginti diebus ne vix quidem cubitum ire posset, quum Lopessium sibi patronum elegeret, seque totum in ejus fidem tradidisset, ejusque vestes apud se retinere cœpisset, sanitatem recuperavit. Est autem illud singulare, quod Deus Optimus Maximus in nosocomio S. Johannis Ulvæ Lopessio intercessore fecit. Erat in eo nosocomio adolescens, cui erat Idelfonsus nomen, qui sex annos lue venerea consumebatur, totque undique plagis, tumoribusque affectus erat, ut vivus putrefcere videretur. Quum a Medicis frustra opem, atque auxilium petisset, fratris monitu cœpit se Lopessio commendare, ejusque vestes suis vulneribus applicare, sicque brevi salutem est consequutus, nihilque tale postea passus. Hæc nos Histo-

F 2

rico-

ricorum more breviter, ut nostrum institutum postulabat, retulimus. Ceterum Sedis Apostolicæ, Romanique Pontificis erit judicare, docereque, quid de iis sentiendum sit. Interea hoc monemus Lopeſii Canonizationis, ut vocant, causam apud Judices a Sede Apostolica datos agi, coque jam deductam esse, ut sperari possit, brevi beneficio BENEDICTI XIV. P. M. fore, ut publici ei honores decernantur (a).

(a) » Tali honore dignum esse Lopeſium, vir eruditissimus
 » Card. Aguirrius existimabat, qui Tom. 4. Concil. Hispaniæ edit. an. 1663. pag. 414. sic habet: Mille titulis venerandus, & dignissimus ob excellentiam Sanctissimæ vitæ, ut ab Ecclesia, ejusque Summo Pontifice inter Sanctos solemnè ritu referatur juxta meritorum suorum magnitudinem. Sanctitatis fuit adeo sublimis, ut ab obitu Apostolorum usque modo, vix aliquid superius in historia Ecclesiastica inveniatur. Hoc idem fere senserunt gravissimi Episcopi, Prælati, ac Doctores, qui Virum Dei de visu, & alloquio agnoverunt, ut quemadmodum ille vivens exemplo, ac monitis suis plurimos traxit ad quoddam cæleste vitæ genus, ita & post obitum &c.

RERUM GESTARUM

A VENERABILI SERVO DEI
 GREGORIO LOPESIO
 COMPENDIUM CARMINE EXPOSITUM.

Grandia Lopeſii, cui dives Iberia cumas,
 Et tumulum America extremis donavit in oris,
 Facta cano. Sed que memoranda, insuetaque Terris
 Exhibet, ac Cælo primis spectacula ab annis
 Integra lustra duo nondum compleverat, hujus
 Pertæsus Mundi illecebras, Patriaque, domoque
 Clam sese eripiens, & opes, ac commoda spernens,
 Navarra fines, Divo inflammatus Amore,
 Impatiensque adit, atque Viro, quem fama canebat
 Sublimem meritis, inter loca inhospita, & altis
 Degentem in Sylvis, ac Cali luce fruentem,
 Sese informandum tradit. Sex circiter annos
 Hic humilem vitam, strepitu semotus ab omni,
 Solaque prægustans Cælestia gaudia mente,
 Sorte sua contentus agit. Sed, Patre jubente,
 In Patriam invitatus revocatur, & inter Ephabos,
 Hispani Regis dare nomen cogitur, antra
 Urbis cum strepitu immutans, aulaque tumultu.
 Quam votis inimica suis foret Aula, probavit
 Exitus; inde fugam primis nam cepit ab horis,
 Et reditum in Sylvas meditari: Virginis ergo
 Præsidium implorat, dubiisque in rebus ab ipsa
 Consilium, lumenque rogat: Duce Virgine tandem
 Grande opus exequitur, quin illum cura Parentum,
 Vanaque spes, splendorque Aula remouetur euntem.
 Conscendit Navim, placidisque afflantibus auris,

Per-

ricorum more breviter, ut nostrum institutum postulabat, retulimus. Ceterum Sedis Apostolicæ, Romanique Pontificis erit judicare, docereque, quid de iis sentiendum sit. Interea hoc monemus Lopeſii Canonizationis, ut vocant, causam apud Judices a Sede Apostolica datos agi, coque jam deductam esse, ut sperari possit, brevi beneficio BENEDICTI XIV. P. M. fore, ut publici ei honores decernantur (a).

(a) » Tali honore dignum esse Lopeſium, vir eruditissimus
 » Card. Aguirrius existimabat, qui Tom. 4. Concil. His-
 » panicæ edit. an. 1663. pag. 414. sic habet: Mille ti-
 » tulus venerandus, & dignissimus ob excellentiam San-
 » ctissimæ vitæ, ut ab Ecclesia, ejusque Summo Pontifi-
 » ce inter Sanctos solemnè ritu referatur juxta merito-
 » rum suorum magnitudinem. Sanctitatis fuit adeo subli-
 » mis, ut ab obitu Apostolorum usque modo, vix aliquid
 » superius in historia Ecclesiastica inveniatur. Hoc idem
 » fere senserunt gravissimi Episcopi, Prælati, ac Docto-
 » res, qui Virum Dei de visu, & alloquio agnoverunt,
 » ut quemadmodum ille vivens exemplo, ac monitis suis
 » plurimos traxit ad quoddam cæleste vitæ genus, ita &
 » post obitum &c.

RERUM GESTARUM

A VENERABILI SERVO DEI
 GREGORIO LOPESIO
 COMPENDIUM CARMINE EXPOSITUM.

Grandia Lopeſii, cui dives Iberia cumas,
 Et tumulum America extremis donavit in oris,
 Facta cano. Sed que memoranda, insuetaque Terris
 Exhibet, ac Cælo primis spectacula ab annis
 Integra lustra duo nondum compleverat, hujus
 Pertæsus Mundi illecebras, Patriaque, domoque
 Clam sese eripiens, & opes, ac commoda spernens,
 Navarra fines, Divo inflammatus Amore,
 Impatiensque adit, atque Viro, quem fama canebat
 Sublimem meritis, inter loca inhospita, & altis
 Degentem in Sylvis, ac Cali luce fruentem,
 Sese informandum tradit. Sex circiter annos
 Hic humilem vitam, strepitu semotus ab omni,
 Solaque prægustans Cælestia gaudia mente,
 Sorte sua contentus agit. Sed, Patre jubente,
 In Patriam invitatus revocatur, & inter Ephabos,
 Hispani Regis dare nomen cogitur, antra
 Urbis cum strepitu immutans, aulaque tumultu.
 Quam votis inimica suis foret Aula, probavit
 Exitus; inde fugam primis nam cepit ab horis,
 Et reditum in Sylvas meditari: Virginis ergo
 Præsidium implorat, dubiisque in rebus ab ipsa
 Consilium, lumenque rogat: Duce Virgine tandem
 Grande opus exequitur, quin illum cura Parentum,
 Vanaque spes, splendorque Aula remoretur euntem.
 Conscendit Navim, placidisque afflantibus auris,

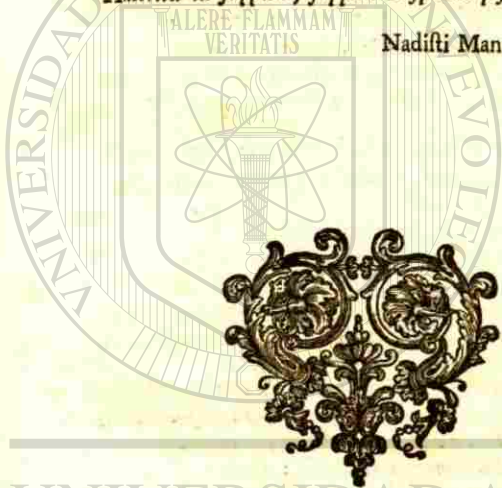
Per-

Pergit in Americam: peragratis aequoris inde
 Immensi spatii, veræ Crucis attingit oras.
 Hic vestes, aurum, pretiosaque qualibet, una
 Contentus tunica, Divino & Codice, donat
 Cætera Pauperibus; sic pondere liber ab omni
 Hujus Regna novi ingreditur vastissima Mundi.
 Hic septem prope lustra, cavis modo conditus antris;
 Nunc inter Populi strepitus, ac Oppida, & Urbes
 Angelicam traxit vitam, paulumque moratus,
 Quæ prima America reperitur, Mexici in Urbe,
 Chichimecos iter ad Populos meditatur, & explet:
 Est ea Gens truculenta, ferox, qua mitior esset
 Ursa, Leæna, Tygris, formidandique Dracones;
 Tanta quibus rabies, ac indignatio, tantus
 Livor in Hispanos, ut, si quem forte viderent,
 Dentibus irruerent avidis, vivumque vorarent.
 Hos inter Populos Sylvæ exceptus, & Antris
 Versatur plures Juvænis Sanctissimus annos,
 Et solo vivens contentus pane, cubansque
 In nuda prostratus humo, Cælestia semper
 Noctes, atque dies meditans, tot pondere caput
 Virtutis radios, ut quamvis efferat, primum
 Gens ea mirari, sensim mansuescere, tandem
 Illi præsidio, paleis, & vimine textam
 Sylvæstrem, tenuemque casam dum conderet, esse
 Debuerit: tanto excellens rapit impetu Virtus
 Immanes etiam Populos; præclara, sed ejus
 Amplaque facta, quibus Sylvas dudum explet, & Urbes,
 Immo, non refero; siquidem distinguere versu
 Singula, quæ gerat intrepidus, quæ pectore forti
 Sustineat, nostris labor impar viribus esset.
 Nunc ergo latet in Sylvæ, animoque beatas
 Ad Cæli sedes assurgit; plena ferarum

Antra modo fugiens, spatiat in Urbibus, illum
 Seu vi consilii, medica sive arte juvando.
 Huic exponendo nostræ Mystéria legis,
 Seu loca Scriptura, quæ sunt minus obvia captu,
 Clare explanando. Vicinas, atque remotas,
 Sed volat America jam nuncia fama per Urbes,
 Atque novi extremis veniunt è partibus Orbis
 Certatim Populi, quibus est spes una videndi
 Insignem pietate Virum; jam plausibus illum
 Excipiunt, pendenteque ejus dicentis ab ore;
 Et quasi prodigium spectant; communis at hostis
 Sæpe etiam Populorum animos avertere tentans
 Plura vomit contra, insimulans erroris, & illum
 Hæreseos damnans; sed victrix denique virtus
 Clarior emergens palma majore triumphat.
 Ardua res esset, mihi si memorare labores
 Mens foret: informes quoties traducere noctes
 Debuerit: quoties sedare famemque, sitimque
 Exigua nec aqua, modico nec pane dabatur:
 Quot sæpe erumnas, quot sæpe incommoda, & acres
 Sustineat dudum constanti robore morbos:
 Quot loca, quot Sylvas, prærupta quot antra, quot Urbes,
 Quot Populos adeat, quot ubique angusta relinquat
 Semina virtutum. Sed merces, atque corona
 Denique justitiæ meritis reddenda: Beatas
 En felix anima ad Sedes, ac Numinis aulam
 More triumphantis pergit, dum flexile Corpus
 Interea remanens Cælestem spirat odorem.
 Continuo accurrunt Populi, vestesque, sacrasque
 Exuvias avidi rapiunt, quæ plurima patrat
 Prodigia Omnipotens: contactu vestis ab acris
 Hic febris liber, capitisque doloribus ille,
 Alter apoplexi, lepræ fœtoribus alter,

Ille lae Veneris, mortis discrimine plures.
 At modo quid superest, nisi quod, Sanctissime Princeps,
 E Petri Cathedra, morum, fideique Magistra,
 Eximio Heroi meriti reddantur honores,
 Ac illum Sacras tandem veneremur ad aras?
 Votaque non unus, geminus tibi porrigit orbis:
 America id supplex, supplex Hispania poscit.

Nadisti Mantinæi A.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE SALAMANCA
 DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

V. GRE-

VEN. GREGORII LOPESII

A N A C H O R E T Æ

DEFENSIO

AUCTORE P. ARIA SOCIET. JESU THEOLOGO,

Et eidem Lopesio intima familiaritate conjuncto

AB N. N. ORD. PRÆD. LATINE REDDITA.

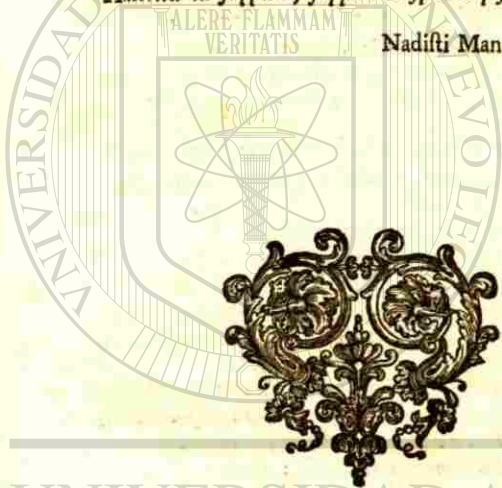
Um ea, quæ de vita, mor-
 te, atque virtute Lopesii di-
 ximus, mira sint, atque
 singularia, vereor ne quis
 rei novitate commoveatur,
 proptereaquod primo aspectu a Sancto-
 rum virorum consuetudine aliena esse vi-
 deantur, qui ea ratione veram, perfe-
 ctamque sanctitatem consequuti sunt,
 quam Christiani non modo suspicere,
 verum etiam imitari possent. Hi enim
 eum vitæ modum tenuerunt, qui & su-
 spi-

G

spi-

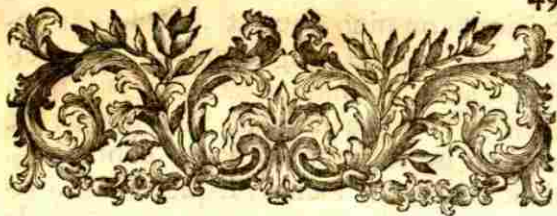
Ille lae Veneris, mortis discrimine plures.
 At modo quid superest, nisi quod, Sanctissime Princeps,
 E Petri Cathedra, morum, fideique Magistra,
 Eximio Heroi meriti reddantur honores,
 Ac illum Sacras tandem veneremur ad aras?
 Votaque non unus, geminus tibi porrigit orbis:
 America id supplex, supplex Hispania poscit.

Nadisti Mantinæi A.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE SALAMANCA
 DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

V. GRE-

VEN. GREGORII LOPESII

A N A C H O R E T Æ

DEFENSIO

AUCTORE P. ARIA SOCIET. JESU THEOLOGO,

Et eidem Lopesio intima familiaritate conjuncto

AB N. N. ORD. PRÆD. LATINE REDDITA.

Um ea, quæ de vita, mor-
 te, atque virtute Lopesii di-
 ximus, mira sint, atque
 singularia, vereor ne quis
 rei novitate commoveatur,
 proptereaquod primo aspectu a Sancto-
 rum virorum consuetudine aliena esse vi-
 deantur, qui ea ratione veram, perfe-
 ctamque sanctitatem consequuti sunt,
 quam Christiani non modo suspicere,
 verum etiam imitari possent. Hi enim
 eum vitæ modum tenuerunt, qui & su-
 spi-

G

spi-

spicione omnino vacaret, & fragili hominum naturæ magis consentaneus esset. Quod iis minime accidit, qui nova quadam, atque inusitata vitæ ratione de eorum in suscepto instituto constantia, dant dubitandi locum, seque errori, atque Dæmonis illusionibus, ac proinde peccandi periculo exponunt; quorum casus eo perniciosiores sunt, quo ipsi ad altiorem sanctitatis gradum aspiraverint. Præterquamquod ejusmodi vivendi rationes, cum parum sint in usu, paucis omnino sunt exploratæ, atque ideo parum communi hominum bono, atque utilitati conducere existimantur; quum nihil commodi ex iis redundare in vulgus possit, nisi stupor quidam, atque admiratio, qua homines rebus novis, atque inauditis afficiuntur, quin tamen, quæ laudant, imitari audeant. Nam si quis auderet, verendum esset, ne ulterius progredi non valeret, idque non sine errandi formidine faceret, tum vel maxime, quum sibi recte agere persuasisset.

II. Ejusmodi fuisse Lopesii institutum non nemo est, qui sibi persuadeat, il-

lum

lum in suspensionem vocando, ceu hominem, qui quum Ecclesiæ decretis parum esset addictus, ea, quæ sibi placerent, perinde ac divino esset instinctu admonitus, confectabatur. Sunt qui diversimode existimantes magnopere res a Lopesio gestas laudant, eundemque, ut virum justum, & probum, in quo virtus divina revera eluceret, venerantur. Ego vero, etsi non sim nescius, solum Deum in cælo, qui uniuscujusque actiones considerat, ac discernit, de iis rebus sine erroris periculo judicare posse, atque hujusmodi etiam privilegium sanctam, atque universalem Ecclesiam Romanam, cujus in hac re judicium minime est deceptioni obnoxium, in terris habere; tamen non alienum a Christianæ caritatis officio, quod etiam multis, magnificè Lopesii in me beneficiis imprimis debetur, esse arbitror, ea, qua decet veritate, quid de tanto viro, quo duodeviginti annorum spatio familiarissime sum usus, sentiam, proferre. Septem enim præsertim annos una ita viximus, ut fere numquam ab eo discederem, sed diligenter continen-

G 2

ter-

terque ejus vitæ modum observarem. Quod ut facerem, non amici modo monebant, sed etiam timor quidam, ne quid mali sub specie sanctitatis lateret, animum impellebat. Nihilominus tanta est veritatis vis, ut me compellat fateri, testarique Gregorium, meo quidem iudicio, magnum virum fuisse instinctu, afflatuque Dei veluti manu ductum, optimisque moribus, atque solida singularique virtute præditum. Quamvis vero ad hujus rei probationem viris doctis, atque animi ingenui satis esse arbitror, ejus vitam, quam descripsi, accurate evolve-re, tamen non abs re esse existimavi nonnulla afferre rationum momenta, quibus res eadem omnino efficitur, ac demonstratur.

III. Atque initio peto ab iis, qui Gregorii institutum aut condemnant, aut saltem probare non audent, cui causæ tribuunt malum animum, quem in Lope-sio suspicantur? Ignorantiæne, an malitiæ, an subdolis Dæmonis artibus? Nihil enim aliud esse potest. Quamobrem si argumentis ostendero hæc omnia longe
ab

ab illius moribus distasse, inde consequens erit, eum divino consilio ad Evangelicæ legis præscriptum vitam, more-que exegisse suos. Sed de ignorantia, quam opponunt, paucis agemus. Neminem enim fore arbitror, tam ineruditum, qui si cum Gregorio versatus fuerit, aut res ab eo gestas exploratas habuerit, eum ignorantia accusare audeat. Omnes siquidem, qui hominem norant, sive docti, sive indocti, ejus ingenium, gravitatem, diligentiamque in rebus judicandis; sacrarum litterarum peritiam, facilitatemque, atque doctrinam, quæ de re quacumque ad vitam Christianam pertinente diserebat; Christianorum dogmatum, historiæque tum sacræ, tum prophæcæ cognitionem, omnium denique optimarum, maximarumque rerum scientiam vehementer admirabantur, maximeque illius consuetudine delectabantur. Accedit præterea, quod tanta doctrina, eos, qui ad se petiitum consilium veniebant, quid agendum illis esset, si perfectam sanctitatem consequi optarent, docebat, ut nemo unquam Lope-sii auctoritate de-
ce-

ceptum se esse questus fuerit. Quamobrem earum rerum ignorantia, quæ ad salutem æternam consequendam, atque excellentiorem vitæ rationem sectandam, pertinent, Lopsio jure objici nullo modo potest.

IV. Quoniam vero de ignorantia dictum est, dicam nunc de malitia, quam opponunt adversarii, a qua æque, atque ab ignorantia distabat Lopsius. Quæ enim de causa ipsos xxxiiii. annos, quibus in solitudine vixit, simulatione esse opus putavit? Namque nihil gravius pati poterat, quam humanos honores, atque laudes, a quibus magnopere abhorrebat, quasque ut vitaret, cœtus, atque consuetudinem hominum fugiens deserta silvestriaque loca petebat. Nihil laudis causa egit, sed illius vitandæ potius res suas celare studebat. Quod si gloria humanæ causa vitam solitariam exorsus esset, cur tanta constantia in eo vitæ genere omnis voluptatis experte, pleno autem incommodorum perseveravit? Cur integras quadragesimas pane solo semel quoque die vescens, & majori etiam dierum numero
so-

solis herbis victitans jejunavit? Cur nuda fere semper, vel injectis pellibus, cubavit humo? Cur adeo paupertatem amavit, ut de victu, atque vestitu ne cogitaret quidem unquam, sed omnia a Deo immortalis, cui se totum crediderat, expectaret? Quod si non laudis cupiditate, sed quoniam male de Fidei nostræ dogmatis sentiret, hæc omnia egisse dixerint; id qua ratione affirmari possit non video. Nullum enim afferre exemplum eorum poterunt, qui cum perniciofa doctrina essent imbuti, neminem ad suas partes trahere studerent, sed omnibus, ut in eo vitæ statu, ad quem a Deo Optimo Maximo vocabantur, persisterent, auctores essent. Id autem proprium erat Lopsii, qui nullos unquam habuit asselas, nullos discipulos, omnes vero vehementer hortabatur, eisque oratione spiritus addebat, ut in suscepto, divino consilio, vitæ genere constantes essent. De Fidei nostræ decretis tanto ingenio, atque reverentia diserebat, tantaque orationis vi mundanis, ut sacramenta Christianorum frequentarent, persuadebat, ut
ne

ne in suspicionem quidem cadere possit, cum novas sectas, doctrinaeque a Fide Catholica alienas invehere in Ecclesiam esse meditatum.

V. Restat, ut de malis Dæmonis artibus, quibus circumventum fuisse Lopsium nonnulli existimant, agamus. Solet enim, inquit, vaferrimus hostis sub pietatis specie novas, atque inauditas vitæ rationes rudibus, & inlitteratis hominibus proponere, hacque ratione, postquam eorum animum ad suam voluntatem perduxerit, eos doctrinis non modo Evangelio parum consentaneis, verum etiam Fidei Orthodoxorum omnino contrariis imbuere; tum illis recte se agere persuadere, nihilque sibi in ea vitæ institutione timendum esse, in qua magna animi tranquillitate fruenter, tamque singularibus divinis illustrationibus auctos sese experirentur. Ex eorum genere fuisse Lopsium, qui a Dæmone deceptus illius fallacias, veluti divina consilia amplectebatur, adversarii arbitrantur. Et quoniam audivi, esse viros quosdam graves in primis, atque doctos, qui est

Gre-

Gregorium condemnare audeant, impetrare tamen abs eo nullo modo possunt, ut ejus institutum laudent, idcirco validissima quædam proferam argumenta, quibus omnino efficitur, Gregorii institutum laude, commendationeque esse dignum, longeque a malis dæmonis artibus, ac fallaciis distasse. Ea autem breviter attingam, propterea quod mihi cum viris sapientibus, atque in hoc rerum genere exercitatis res est, qui facile eorum vim atque nervos percipere possunt. Quod cum facio animadvertendum esse censeo, id unum dæmonem suis tergiversationibus eniti, atque contendere, ut hujusmodi homines a Deo omnis sanctitatis origine disjungat, ac eorum lapsu reliquos Christianos offendat. Primum vero constat, Lopsium jugi rerum divinarum contemplatione, ac omnium virtutum exercitatione perpetuum Deo adhæsisse, nullamque vel levem culpam in eo animadvertam esse, quæ *Proximos* offendere possit. Quum tamen ii, qui a dæmone circumveniuntur turpissime labi soleant. 2. Humani generis hostis, cum cælitum per-

H

fo-

sonam ostentans, miseros homines illudit, eorum mentem tenebris involvere, pacemque animi conturbare in usu habet. At Lopelius quandiu vixit, mira animi tranquillitate functus est, quin unquam conturbari, ancepsque harere visus fuerit. 3. Libenter cum viris doctis, & religiosis, cum Monachis præsertim versabatur, ejusque sententiæ sacris Litteris, Patrum traditionibus, Scholasticorum etiam opinionibus imprimis consentaneæ erant. 4. Ejus familiares magnos in morum innocentia, progressus fecerunt. Multi illius consilio scelera, atque turpitudines detestati sunt. Multi excellentiorem vivendi rationem, sunt amplexi. Multi denique ipso ejus aspectu, vel ejusdem recordatione a sceleribus abstinebant. Erat enim modestus, gravis, simulque jucundus. 5. Nunquam multa sibi divinitus revelari, visa offerri, mentisque alienationes pati, in quibus ostentationis, atque superbiæ virus latere potest, jactare consuevit. 6. Virtutes, quas morales vocant, acquirere, potissimum vero corpus in servitutem redigere, mentemque Deo subicere diligenter semper studuit.

7. Num-

7. Numquam se ab adversariorum calumniis vindicare conatus est, aperte tamen, atque in oculis omnium suum institutum tenebat. 8. Summo studio divinum cultum propagare nitebatur, ac magnopere sibi Orthodoxorum Ecclesiæ, eorumque omnium, qui se illi commendabant, commoda, atque utilitates cordi erant. Hujus rei permulti testes esse possunt, qui illius beneficiis sunt ornati. 9. Numquam aliorum leges, atque instituta, dummodo a Christianorum decretis non discreparent, reprehendere auditus est. Nemini, quod constet, ut suum institutum amplecteretur, persuasit, sed omnes in eo vitæ genere, quod susceperant, sua auctoritate confirmabat. 10. Singulari fortitudine graves morbos, acerbos stomachi, laterisque dolores, & reliqua valetudinis incommoda, quibus continenter fere conflictabatur, ferebat. 11. Ut primum ad vitam solitariam, rerumque æternarum, contemplationem animum appulit, multis vigiliis, jejniis, aliisque tormentorum generibus corpus, animumque macerare exorsus est. Atque quamvis singulari hu-

H 2

ma-

manitate eos, qui ad se veniebant, complecteretur, minime tamen aliquorum diceretur, aut inurbanitate, sive re alia quacumque, quæ ad salutem æternam non pertineret, commovebatur. Erat enim natura non truce, non rustica, sed hilaris, urbanus, sibi que semper constans. Numquam absentibus detrahere, numquam irasci visus est. Nam aliorum errata singulari studio excusare consuevit. De Christo Salvatore, deque caliculis omnibus magna religione agebat. Ecclesiæ dicto, ejusdemque Præsidi summa facilitate audiens erat. Sanctos viros, eos etiam, quibus honores ab Ecclesiâ recens erant decreti, magna veneratione colebat. Inutilem morositatem, atque odiosam adverbatur, simplicem veritatem, sinceramque agendi rationem amabat. Tanta constantia, tantaque vultus hilaritate semper fuit, ut vix communibus naturæ miseris obnoxius videretur. Multi viri graves imprimis, atque religiosi, qui vel sua sponte, vel Mexicanorum Antistitis jussu in ejus mores, atque doctrinam diligenter inquisiverunt, omnes illius institutum vehementer proba-

barunt. Neque unquam apud sacrum Inquisitionis tribunal in suspicionem venit. Denique qui ita sentiunt, injuriæ divinæ providentiæ esse videntur; ad quam, uti Sanctæ Theresiæ divinitus ostensum est, pertinet curare, ne homines a dæmone falsæ speciei virtutis capti, diutius in errore permaneant, sed detecta fraude puniantur, ne alii eorum exemplo in præceptis ruant, cujus rei multa & nostra, & ut veterum memoria extiterunt exempla. Præterea, si ut Christus servator præcepit, quemadmodum arbores, ita falsi a veris Prophetis, ex fructibus eorum distinguendi sunt, Gregorius nulli unquam offensioni, atque scandalo fuit, contra, vero multis oratione, prece, atque doctrina persuasit, ut debellata dominatrice animi cupiditate juste, pie, casteque viverent. Quamobrem nulla est causa, cur Gregorium malis dæmonis artibus circumventum esse suspicemur.

VI. Sed videamus quid opponant ii, quibus Gregorii mores suspecti sunt. Hac enim ratione perfacile fieri potest, ut si quid obscuri hætenus fuit, id totum in opti-

optimo lumine collocetur. Ergo illi priore loco hoc modo argumentantur. Non esse laudandum, inquit, virum rudem, atque inlitteratum, qui societatem hominum fugiens in solitudinem se conferat, novumque vitæ genus sine duce, sine magistro confectetur, seque errandi periculo exponat. Satius est enim unum aliquem Monachorum ordinem profiteri, ac literis diligentem navare operam, quibus Christiano populo adjumento esse, atque divinum cultum longe, lateque diffeminare possit.

VII. Altera, cui plurimum adversarii tribuunt, ratio ex eo petitur, quod Gregorius Sacramenta Ecclesiæ minime frequentaverit, sed vix semel in anno Corpus Christi sumpsit, quin tamen ante Pœnitentiæ sacramento sua peccata expiasset, quod ne extremo quidem vitæ tempore fecisse constat.

VIII. Neque *Indulgentiis*, ut vocant, neque aqua *lustrali*, neque aliis hujusmodi, quibus Christiani Ecclesiæ hortatu se se a peccatis purgare student, uti consuevit.

IX.

IX. Illud quoque accedit, quod singulis diebus festis sacris mysteriis interesse, *Divinum*, ut vocant, *Officium*, aut *Rosarium* B. V. Mariæ recitare, reliquasque preces, quas Christiani pietatis causa canere in usu habent, neglexerit. Neque cælitum imagines apud se retinuerit.

X. Denique Gregorium adversarii in suspicionem malæ fidei vocant, propterea quod non jejunaret, nisi definito ab Ecclesia tempore, neque flagellis, aut alio cruciatuum genere corpus torqueret. Quibus rebus omnes, quibus publice honores adhibentur, ad tantam sanctitatem pervenerunt. Hæc sunt rationum momenta, quibus, ni fallor, moventur ii, qui Gregorii institutum reprehendunt, quibus ego confido fore ut abunde satisfaciam, si ea, qua decet, simplicitate, atque veritatis studio meas responsiones expendere voluerint. Sit igitur.

XI. Ego vero et si vehementer reprehendendos esse censeam eos, qui temere, ac propriis viribus confisi novum, atque inusitatum vitæ genus amplectuntur; nihil tamen simile a Gregorio factum esse contendo. Is enim non teme-

ri-

ritate, non humanis persuasionibus, sed
 instinctu, afflatuque divino ductus, in ea
 se loca contulit, ubi nihil esset, quod ejus
 mentem a contemplatione rerum divina-
 rum avocaret; cujus rei vel indicium ef-
 se potest singularis constantia, qua ipso
 xxxiiii. annos ad mortem usque in sen-
 tentia permansit, tanta animi tranquilli-
 tate, tantaque fiducia, ut eum non mo-
 do suscepti consilii non poenituerit, sed
 ne dubitarit quidem umquam, utrum di-
 vina illud voluntate teneret. Quamob-
 rem qui vitam solitariam in Gregorio
 reprehendunt, reprehendant necesse est
 Paulos, Antonios, Macarios, Arsenios,
 Hilariones, aliosque pene innumeros san-
 ctissimos viros, qui in Ægypto, in utra-
 que Thebaide, aliisque in locis tanta bo-
 norum omnium consensione ejusmodi vi-
 tæ genus sequuti sunt, ut publici eis ho-
 nores ab Ecclesia decreti sint, ac veluti
 exempla propositi, quæ non suspicere
 modo, verum etiam imitari Orthodoxi
 possint. Quamvis enim nullo unquam
 tempore defuerint, qui a Monachorum,
 atque Anachoretarum institutis abhorre-
 rent,

rent, cum nulla res tam bona, tamque
 sancta sit, quam improbi, perditique
 homines non calumnientur; eorum ta-
 men accusationes, conquestionesque ne
 audiendas quidem esse omnes boni arbi-
 trantur. Qua in sententia magis, magis-
 que D. Joannis Chrysofomi auctoritate
 confirmantur, qui tribus libris Monacho-
 rum adversarios egregie confutavit. De
 hoc eodem argumento singulari doctrina
 D. Hieronymus contra Vigilantium hæ-
 reticum egit. Cujus argumenta silentio
 prætereo, quod mihi res sit, non cum
 A catholicis, qui Monachos odio habent,
 sed cum Orthodoxis hominibus, qui quid-
 quid Mater Ecclesia laudat probatque, sum-
 ma veneratione prosequuntur. Ecclesia au-
 tem, etsi una sit, atque unius Dei ductu gu-
 bernetur, multos complectitur vitæ status,
 quorum varietate ejus majestas, quin mi-
 nuatur, augetur potius, augustiorque fit.
 Nam quemadmodum fieri nullo modo po-
 test, ut unus idemque homo omnes vitæ
 status, qui Ecclesiæ probantur, sequatur,
 ita difficile est, eundem Monachorum or-
 dinem omnibus arridere, qui ad illud vi-
 tæ

tæ genus a Deo vocantur. Unde Apostolus dicit: *Divisiones gratiarum sunt; unus autem, & idem spiritus.* Et alibi: (1. ad Corinth. c. 7.) *Unusquisque in qua vocatione vocatus est, in ea permaneat.* Et David Prophetes Psalm. 22. *Deduxit me super semitas justitiæ.* Quo in loco animadvertit S. Bernardus, semitas justitiæ varios vitæ status eorum, qui Deo serviunt, Prophetam appellasse, qui omnes unam, eandemque rem, justitiæ scilicet consecutionem respiciunt, quæ eadem regula est sanctitatis, atque æquitatis, quæque omnes Justorum vivendi rationes, quamvis inter se discrepantes comprehendit. Hæc doctrina nisi omnibus Orthodoxis explorata esset, nemo in Ecclesia tuto, atque quiete vivere posset. Nam qui unum aliquod institutum profiteretur, reliqua, quæ a suo aliena cognosceret, contemnenda, esse putaret, verereturque, ne ipse eadem de causâ aliis exosus esset. Quamobrem Apostolus Paulus Christianos hoc modo instruit. (Rom. 14.) *Is qui manducat, non manducantem non spernat; & qui non manducat, manducantem non judicet.*
Deus

Deus enim illum assumpsit. Tu quis es, qui judicas alienum servum? Falius de hac re agit S. Bernardus in celebri illa Apologia, quam contra Gulielmum Sancti Theodorici Abbatem scripsit. Cujus argumenta missa facio, ne res omnibus exploratas repetere videar. Tum etiam, quoniam satis, ni fallor, hæctenus demonstratum est, nullum extare præceptum, quo omnibus, ut eundem vitæ statum amplectantur, jubeatur; sed multa, esse vitæ genera, quibus homines divinam inire gratiam possunt; neque licere nos mortales infinitæ Dei sapientiæ quasi limites assignare, cum illa infinitis modis nos ad suam voluntatem perducere studeat.

XII. Quamquam si serio vitæ modus, quem Gregorius tenuit, perpendatur, neque novus est, neque ita inusitatus, ut cuiquam admirationem afferre debeat. Eum enim innumeri pene Anachoretæ consecrati sunt, qui sine litteris, sine duce, sine usu rerum, seu alio humano præsidio, sed solius Spiritus sancti instinctu, qui pueros aliquando, atque imperitos

fapientiores efficit, quam sint ipsi senes, sese in silvestria, remotaque loca abdiderunt. S. Paulus primus Anachoretarum nondum xvi. ætatis annum compleverat, cum in solitudinem secessit. Apollonius Abbas, atque S. Hilarion xv. ætatis anno idem consilium iniverunt. Quibus omnibus longe ante S. Johannes Baptista, qui quinquennis, vel septennis inaccessa loca adivit, exemplo fuit. Quare qui Johanni Prodro, aliisque sanctissimis viris permultis tantam tribuit vim, atque virtutem, ut quamvis pueri, atque omni humano præsidio destituti, sese in officio continere possent; ille idem Gregorium in rebus omnibus, quæ Anachoretarum sunt propriæ, nullo adhibito magistro instituere potuit. Neque vehemens Gregorii amor, quo erga Deum primum, tum erga homines ferebatur, iners, atque inutilis existimandus est. Illius enim notio, non in rerum externarum exercitatione, sed in sola voluntatis actione consistit. Quamquam quanti *Proximos* faceret Lopesii, multis indiciis manifestavit. Nam eos, cum potuit, consilio, institutione, opere, sin minus, præ-

cibus, atque commendatione apud Deum juvare magnopere semper studuit. Qui plura de Lopesii caritate desiderat, legat ejus Vitæ a me descriptæ XI. caput, (hæc vita nunc non extat) ubi multa, ad hanc rem pertinentia referuntur.

XIII. Secundo loco Adversarii opponunt, quod Gregorius raro ad Sacramenta Ecclesiæ accedere solet. Quibus ita responsum esto. Do quidem, non ea assiduitate Sacramenta Ecclesiæ frequentasse, qua reliqui Christiani in urbibus degentes frequentare solent, quibus ut facilliora; sic etiam ut plurimum magis necessaria ejusmodi remedia sunt. At enim Ecclesia fatis ad animam nutriendam esse existimavit, ut quilibet Christianus sive bonus, sive malus semel in anno Corpus Christi sumat. Atque ideo nullum extat sive Christi, qui Eucharistiæ Sacramentum instituit, sive Ecclesiæ, quæ illius procuracionem administrationemque habet, præceptum, quo Christiani pluries in anno sese Eucharistia reficere jubeantur. Nam si viri religiosi, hi que præsertim, qui Monasticis Ordinibus sunt addicti, magna cum laude, utilitateque

sæpe sæpius juxta indigentiam, atque desiderium, quo afficiuntur, tanto beneficio uti solent, non ideo sunt impietatis condemnandi, vel a dæmone decepti existimandi, qui aliter sibi agendum arbitrantur, eo vel magis, si alius modis Deus O. M. illis consulit, quibus augmenta virtutum in dies capere possint; cujusmodi sunt preces, rerum divinarum assidua meditatio, pœnitentia, carnis, animique cupiditatum repressio, rerum humanarum contemptus, caritatis erga Deum actus, aliaque hujus generis, quibus multi in gratia divina perseverarunt, quin Sacramentorum Ecclesiæ, nisi semel quoque anno, participes fierent. Quidam divina usi dispensatione, ne semel quidem in anno Eucharisticum panem sumpserunt. Hos autem nemo sæpe Eucharistiam percipientibus postponit. Paulus enim xcvi. annis, quibus in solitudine degit, numque se Eucharistico cibo refecit. Antonius, teste Athanasio in ejus vita xx. annos in sylvis commoratus est, Honuphrius ix. Johannes Anachoreta l. Apollonius, ut in vitis Patrum legitur, xl. Elias mona-

nachus, ut in historia tripartita est, lxx. Arsenius teste Metaphraste l. Maria Ægyptia supra xl. Hi omnes, ceterique ejusdem instituti vix unquam Eucharistiæ sacramento sese munierunt. Sed quid horum exemplis opus est, ad hanc rem, quam volo? Gregorius enim non modo Ecclesiæ dicto de corpore Christi in die Paschatis sumendo audiens erat, verum etiam in diebus festis Nativitatis Domini, Pentecostes, utroque S. Michaelis Archangeli, S. Johannis, & SS. Petri, & Pauli, aliisque nonnullis Eucharistiam sumere, consuevit. Non est ergo Lopesio vitio vertendum homini solitario, quod raro ad Sacramentum Eucharistiæ accederet, cum multi in urbibus commorantur, qui sine ullo honoris, atque existimationis suæ detrimento vix tam sæpe Corpus Christi sumere solent.

XIV. Quod ad Sacramentum Pœnitentiæ attinet, non nego negotium omnibus faceßere, Gregorium xxxiii. annorum spatium, ex quo in solitudinem secesserat, hexomologesim numquam fecisse, nihilque humani passum esse, tamen si res diligentius

expendatur, minime reprehensione digna videbitur. Certum est enim culpas leves, & graves etiam, quæ jam poenitentia deletæ sunt, non esse materiam necessariam sacramenti Poenitentiae. Nemini etiam mirum videri debet Gregorium xxxiii. annos, quibus in sylvis versatus est, graviter nunquam peccasse; credere enim par est multos esse monachos, qui vel majori temporis intervallo, quamvis cum hominibus versentur, morum innocentiam, atque integritatem conservent. Quod ipsum privilegium concedi necesse est Lopsio, qui solitarius vivens, solis rebus divinis dabat operam. Est autem communis omnium Theologorum sententia, quemlibet Christianum, qui gravibus peccatis minime est inquinatus, rite posse Corpus Christi sumere, sive ut Ecclesiae mandato pareat, sive ut sibi satisfaciatur, quin se antea Poenitentiae sacramento muniatur. Quam sententiam, quoniam omnes Theologi probant, non est cur multis confirmandam mihi esse censeam. Sed ulterius progrediendum est. Quærent enim adversarii, utrum Gregorius, ex quo in solitudinem

fe-

secessit; nec leviter unquam deliquerit. Quod si id sibi persuasit, mendacii se reum fecit, cum S. Johannes (Ep. i. c. 1.) dicat: *Si dixerimus quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est.* Cui sententiae similis est illa Prov. 14. *Septies in die cadit justus.* Christus ipse in oratione Dominica docuit nos quotidie nostrorum peccatorum veniam petere, propterea quod singulis diebus humani aliquid patimur. Temere ergo atque imprudenter agunt, qui Lopsium ab omni vel levissimo peccato absolvunt. Nam Doctores sacri ne Apostolis quidem hoc privilegium concedere audent. Etsi enim præpotens Deus tanta auxilia mortalibus suppeditare possit, ut ne leviter quidem delinquant, nunquam tamen cuiquam, si Mariam Virginem excipiamus, revera suppeditasse constat. Ex quo colligitur, Lopsium levia peccata patrasse, quæ Poenitentiae sacramento saltem

XV. Huic argumento duplici modo responderi potest. Primo esse verisimile, Gregorium divino auxilio fultum ab an-

K

no

no 21. suæ ætatis ad mortem usque, ne leviter quidem deliquisse. Cujus rei etsi rara sint exempla, extant tamen nonnulla. Atque simile quidquam de Lopesio conjici potest, si ejus vitæ, atque consuetudinis ratio habeatur. Is enim 21. ut diximus, ætatis anno divino instinctu, atque S. Johannis Baptistæ exemplo ductus in solitudinem se abdidit, ut non peccatum modo, sed peccandi etiam periculum vitaret. Id ipsum probant cum divinum illud lumen, quo continenter fruebatur, tum illius familiarium testimonium, qui nihil unquam minus caute a Lopesio factum se animadvertisse testantur. Qui enim fieri potuit, ut qui totis viribus, tantaque assiduitate erga Deum, atque erga homines singulari ferebatur caritate, in peccatum laberetur? Quod innuere videtur sanctus Johannes (Epistol. 1. cap. 3.) illis verbis: *Qui manet in eo* (in Christo scilicet) *non peccat*. Et paulo post: *Omnis, qui natus est ex Deo, peccatum non facit, quoniam semen ipsius in eo manet, & non potest peccare, quoniam ex Deo natus est*. Compertum est autem, *nasci ex Deo,*

Deo, atque in eo manere nihil aliud esse, nisi Deum omni conatu diligere, cum idem Apostolus dicat: *Qui manet in caritate, in Deo manet, & Deus in eo*. Ex quo loco facile colligitur, quid sibi velint illa Scripturarum loca, quæ justos homines sæpe in aliquo offendere adversarii putant demonstrare. Loquuntur enim de eo, quod ut plurimum evenire solet, iis præsertim, qui ea, qua decet diligentia, peccandi periculum non fugiunt. Qui vero sibi semper metuunt, non est necesse septies in die peccare, sed hoc loquendi modo humanæ naturæ infirmitas declaratur, quæ facile in errorem, atque in malum labi solet. Quamobrem Deum rogamus quotidie, ut dimittat nobis debita nostra, non nova semper, atque recentia, sed præterita etiam, quæ nobis dimissa esse non constat. Nihilominus si quisquam sibi persuadere nullo modo potest, Gregorium, ex quo in solitudinem venit, ne leviter quidem unquam deliquisse, illi ego magnopere non repugno. Id autem illum non animadvertisse contendo. Quod si dicant hu-

K 2
jus

iusmodi ignorationem in homine, qui
 tanto divino lumine perfunde-
 batur, esse non potuisse, id habeat responsi: majori
 lumine donatos fuisse David Propheten,
 atque Apostolum Paulum, quorum pri-
 mus peccatorum absconditorum veniam
 petebat, alter etsi nullius se peccati con-
 scium diceret, non ideo tamen iustum,
 se esse existimabat, propterea quod Deum
 sibi iudicem futurum sciebat. Pari modo
 Lopeus quum continenter res divinas
 animo versaret, vix levissima sua errata
 cognoscebat; vel si cognovit, ea carita-
 tis, atque oppositarum virtutum actibus,
 vitæque duritie expiare potuit, quod ta-
 men ego non tam esse certum puto. Nam
 si quid abs se minus caute factum ani-
 madvertisset, illud exomologesi expiare
 curasset, neque *Confessario* celasset. De-
 nique si conferendum exemplum est, pe-
 to, peccavitne unquam leviter saltem Pau-
 lus primus Anachoretarum longo illo an-
 norum spatio, quo in solitudine vixit?
 si peccavit, cui peccata sua morti prox-
 imus confiteri potuit? Jam vero non con-
 stat S. Mariam Ægyptiam xl. illis annis,
 qui-

quibus in silvis commorata est, exomo-
 logesim unquam fecisse, quamvis extre-
 mo tempore Corpus Christi a Zosimo si-
 bi traditum sumpsit. Eadem ratio est
 de aliis quamplurimis, qui nihilofecius
 si laudantur, cur item laudandus non est
 Lopeus, qui sæpe Paroecum, aut alium
 sacerdotem adire consueverat, ab eoque
 petere, ut sibi corpus Christi sumendi po-
 testas fieret, quod nihil eorum recorda-
 retur, quæ minus caute aliquando forte
 fecisset? Hac scilicet ratione cum debi-
 tam Ecclesie ministris obedientiam præ-
 stabat, tum cavebat, ne illi offenderen-
 tur, qui eum viderent ad Eucharistiam
 sumendam accedere, quin se antea Pœ-
 nitentiæ sacramento munivisset.

XVI. Tertio argumento respondeo, *In-
 dulgentiarum* usum utilem quidem esse,
 atque commendatione dignum, non au-
 tem necessarium ad salutem percipiendam.
 Adeoque qui ad delictorum suorum ven-
 niam consequendam illis utitur, recte,
 optimeque agit, ut communiter docent
 Theologi. Nam etsi Sotus olim in con-
 trariam abierit opinionem, fatius esse
 exi-

existimans propriis actionibus, quam *Indulgentiis* pœnas peccatorum luere, mutavit tamen sententiam, animadvertens conandum unicuique esse, ut quamprimum fieri possit, sese, etiam aliorum, meritis, ut sunt *Indulgentiæ*, a *Purgatorii* pœnis liberet, ut celerius Deum videre queat. Nihilominus ex ea opinione colligitur, eum, qui nihil mali fecisse sibi conscius est, curatque pœnitentia, corporisque maceratione in hac vita Deo satisfacere, si quidquam mali, quod se lateat, egerit, *Indulgentiis* minime indigere. Quamobrem Lopeſius, qui xxxiii. annis ne leve quidem patraſſe peccatum sibi conscius erat, continenterque perfectam sanctitatem consequi, ac sensuum oblectamentis strenue semper resistere nitebatur, persuadere sibi poterat, vix ullas se debere divinæ Justitiæ peccatorum pœnas dare, aut aut si deberet, vitæ integritate, atque duritie luere posse. Sed si nihil huiusmodi Gregorio in mentem venit, negari tamen nequit, actam amoris erga Deum *Indulgentiarum* lucro esse præstantiorem. Quare non est homini optima semper quæ-

quærenti, ac rerum divinarum contemplationi assidue dedito vitio vertendum, quod *Indulgentias* lucrari minime studuerit. At enim, qui Gregorium *Indulgentias* neglexisse ajunt, cogitare debent, curasse hominem diligenter Pontificia diplomata, quæ *Bullas S. Cruciatæ* appellant, sibi comparare; ea autem nullo illi usui fuisse suspicari nequimus. Illud verisimilius, eo illum his *Bullis* usum esse modo, quo a Deo inspirabatur. Idem dicendum est de aqua lustrali, quæ peccata venialia delet, quorum vel nulla, vel admodum levia, atque exiguo numero Lopeſium patraſſe demonstratum est. Eiusmodi tamen aqua, etsi in proprio cubiculo non haberet, dum Ecclesiam, aut Jesuitarum, aliorumve domum ingrediebatur, uti consuevit. Sed de tertio argumento satis, ut arbitror, accurate dictum est.

XVII. Quarto loco opponunt Adversarii, Gregorium neque diebus festis sacris mysteriis interesse, neque sanctorum virorum iconas apud se retinere, neque precum aliquam seriem recitare consue-

viffe. Quæ omnia longe a veritate distant. Semper enim diebus festis *Missæ* sacrificio adesse consuevit, nisi vi morbi, aut enormi locorum distantia impediretur. Quo in casu omnes Christiani excusantur. Præceptum enim huiusmodi, cum positivum, ut vocant, sit, non obligat, si grave adfit salutis periculum. Est autem res admiratione digna excusari milites, nautas, colonos, aliosque, si a suo munere, quod lucrandi causa exercent, *Missæ* sacrificio adesse impediuntur, non excusari tamen hominem, qui æternæ consequendæ salutis causa in locis silvestribus, atque remotis versetur. Sed non animadvertunt, longe difficilius esse corporis, animique cupiditates, commotionesque reprimere, honores, dignitatesque contemnere, quam singulis hebdomadis *Missæ* sacrificio interesse; adeoque qui illud faciunt, libenter & hoc postremum, si possent, facerent. Neque vero veterum Anachoretarum facta, quorum exemplo vita solitaria expendenda est, silentio præteriri possunt. Hi enim & Ecclesiæ auctoritate, & communi bonorum om-

omnium consensu beati, ac felices existimantur. Atque imprimis Johannes Anachoreta Ægypti, qui xl. annos in cavea inclusus solus mansit, adfuitne *Missæ* sacrificio singulis diebus festis? Evagrius in hist. Eccles. narrat, Simeonem monachum xlvii. annos diversis temporibus super quatuor columnas constitisse; in vitis PP. memoriæ traditum est, alterum monachum, Johannem nomine, vii. annos sub rupe, quin se unquam loco moveret stetitisse; atque iis similes tot fortasse, quot Anachoretæ in solitudine extiterunt, qui teste S. Hieronymo, tanto erant numero, ut veluti examen apum in sylvis vagarentur. Nam quod ad Sanctorum iconas attinet, certum est, eas apud se retinuisse, atque non modo in proprio cubiculo, sed etiam, eo saltem, quo una viximus, tempore, in sacris Bibliis custodisse. (a) Quod

L ad-
 (a) S. Joannes à Cruce lib. 3. *Ascensus ad Montem Carmelum* cap. 34. hæc habet: Duabus ex causis Ecclesia instituit imaginum usum, ad Sanctorum nempe venerationem, & ad movendum voluntatem in bonum. . . . Persona igitur devota in invisibilibus præcipue devotionem suam collocat, paucisque imaginibus indiget, paucissimisque utitur, neque in his conglutinat cor suum, nihil patitur, tamen ab illo auferantur, quia vivam imaginem Christum Crucifixum querit semper intra se ipsam.

addunt de *Oratione vocali* verum est .
 At juxta sanioris mentis Theologos *Oratio mentalis*, ceteris paribus, *vocali* longe est præstantior. Utrique tamen anteponenda est assidua illa rerum divinarum contemplatio, qua continenter se se oblectabat Lopezius . Atque D. Thomas (2. 2. q. 83. ar. 12.) sic habet. *Duplex est oratio, communis & singularis. Communis quidem oratio est, quæ per ministros Ecclesiæ in persona totius populi fidelis Deo offertur . . . Et ideo rationabiliter institutum est, ut ministri Ecclesiæ hujusmodi orationes etiam alta voce pronuntient, ut ad notitiam omnium possint pervenire. Oratio vero singularis est, quæ offertur a singulari persona cujuscumque, sive pro se, sive pro aliis orantis, & de hujusmodi orationis necessitate non est, quod sit vocalis.* Super quæ verba Cajetanus. *Unde patet, quod errant, qui numerum tot vocalium orationum propriarum explendum quotidie, præponant meditationibus, & mentalibus orationibus.* Quid? quod Lopezius *Rosarium*, ut vocant, S. Mariæ Virginis, ei a Mexicanorum Antifistite do-

no

no datum apud se retinuerit? Hoc ego *Rosarium* Johanni Altamirano Equiti Sancti Jacobi dedi, ut focero suo in regno Peruano degenti mitteret.

XVIII. Ultima objectio eorum est, qui non modo Gregorii institutum non habent perspectum, verum etiam virtutis, quam *mortificationem* appellant, naturam non intelligunt, neque veram, ac solidam ab apparenti mortificatione distinguere valent. Eos enim potissimum hanc virtutem colere existimant, qui continenter jejunt, corpus flagellis, ferreisque catenis macerant, nuda cubant humo, aliaque hujus generis faciunt, quæ etsi laude digna, & aliquando etiam necessaria sint, veram tamen mortificationis, atque sui ipsius abnegationis ideam non exprimunt. Alioquin homines infirmi, & tenui valetudine numquam hanc virtutem, ac proinde perfectam sanctitatem consequi possent. Sed hic error adeo est gravis, ut viris doctis in mentem venire nullo modo queat, qui optime norunt, mortificationis naturam in eo positam esse, ut homo seipsum vince-

re, ac vehementiores sensuum affectiones comprimere possit. Qua in re maxime, excelluit Lopesius, ut in ejus vita singulari capite demonstratum est. Nam si de vitæ severitate sermo est, nemo, ut ille tam parce, tamque duriter vixit. Qui solidis Quadragesimis pane, & aqua, aut solis herbis jejunavit; qui longo dierum numero frumento ustulato, sive malis cydoniis, sive aliis silvestribus fructibus vitam sustentavit; qui initio in nuda humo, postea in pellibus, gravi vero atate, atque infirma valetudine in culcitra, parcissimum sumere somnum, flagellisque, atque catenulis ferreis corpus saepe lacerare consuevit. His tamen modis sese macerare, ut valetudini paululum ferviret, cessavit Lopesius, probe sciens, quod Abbas Moses dicitabat; jejunia scilicet, vigiliis, atque alia hujusmodi, non ipsam perfectam sanctitatem, sed instrumenta quædam ad illam consequendam esse. Ita Sanctus Augustinus (apud Grat. in Decret.) docet, non esse observandum quid, aut quantum aliquis, prout illi opus est, manducet, sed qua

qua vultus hilaritate, quoque animo inopiam ferat, quaque ratione abstineat, dum est abstinendi tempus. Sapienter etiam Macarius Abbas animadvertit, Monachos ita corpus affligere debere, ac si ad centum annos vitam protrahere necesse esset, ita vero animi commotionibus resistere, ac si unus tantum vitæ dies illis esset reliquus. Qua præclara sententia indicat, corpus moderate cruciari, animi vero cupiditatibus omni conatu resisti oportere. Hanc sententiam semper præ oculis habuit Lopesius, qui initio omni cruciatuum genere corpus in servitutem redigere studuit; id ubi consequutus est, ut valetudinis rationem aliquam haberet, mitius secum agendum esse putavit, ni repentini sensuum motus, aut inopia, quam æquissimo ferebat animo, hominem, ut iterum duriter viveret cogere.

XIX. Hæc ego dixi, ut Lopesium, seu potius ut veritatem ipsam, atque divinum, quo, mea sententia, regebatur, ducebaturque Lopesius, instinctum defenderem. Nisi enim ita mihi persuasissem,

sem; neque Lopesius, neque alius quisquam extorquere a me potuisset, ut veritatem, quæ semper mihi erit carissima, desererem. Quamobrem confidofore, ut viri, qui animo a præjudiciis libero hanc meam, qualiscumque tandem sit, defensionem legerint, mihi potius, quam vanis aliquorum suspitionibus, qui angusto humano intellectu Dei omnipotentiam metiri, eique limites ponere volunt, assensionem præbeant.

VEN.

VENERABILI SERVO DEI
GREGORIO LOPESIO

PRIMO IN INDIIS OCCIDENTALIBUS

A N A C H O R E T Æ

FR. THOMAS MARIA MAMACHIUS

I doctissimi, amplissimaque dignitate præstantes viri libros a se perscriptos eorum, qui jam decesserant, & a quibus, dum viverent, multis, magnisque beneficiis aucti fuerant,
* memo-

sem; neque Lopesius, neque alius quisquam extorquere a me potuisset, ut veritatem, quæ semper mihi erit carissima, desererem. Quamobrem confidore, ut viri, qui animo a præjudiciis libero hanc meam, qualiscumque tandem sit, defensionem legerint, mihi potius, quam vanis aliquorum suspitionibus, qui angusto humano intellectu Dei omnipotentiam metiri, eique limites ponere volunt, assensionem præbeant.

VEN.

VENERABILI SERVO DEI
GREGORIO LOPESIO

PRIMO IN INDIIS OCCIDENTALIBUS

A N A C H O R E T Æ

FR. THOMAS MARIA MAMACHIUS

I doctissimi, amplissimaque dignitate præstantes viri libros a se perscriptos eorum, qui jam decesserant, & a quibus, dum viverent, multis, magnisque beneficiis aucti fuerant,
* memo-

memoriae dedicandos putarunt; verendum profecto mihi non erat, ne aliqui existerent, qui me reprehendum existimarent, propterea quod TIBI, VENERABILIS SERVE DEI, volumen alterum ORIGINUM, & ANTIQUITATUM CHRISTIANARUM inscribere constituerim, ut qui multis nominibus me Tibi obstrictum, devinctumque perspicerem, esseque homines & pios, & Tui studiosos, quibus plurimum debebam, viderem, qui hoc ut agerem, non hortarentur modo; sed etiam flagitarent. Cum enim res egregie abs Te, praeclareque gestas non sermone vulgi; sed oratione illorum imprimis celebrari intellexissem, qui docti, qui sapientes, qui aequi virtutis aestimatores haberentur, & essent; atque in ea omnia, quae de Te ipso a Tuis civibus, illustribusque scriptoribus aliarum gentium memoriae commendata fuerant, inquisissem; ac mihi vera esse persuasissem; ita equidem sum affectus, ut singulari in existimatione Te, magnoque in honore haberi oportere contenderem. Atque non mea solum, sed late longeque propagata, plurimorumque sapientum virorum con-

fen-

sensu firmata opinio, fecit, ut causam Tuam, defensionemque aliquando susciperem: ac deinceps multis indicis, ipsoque exitu rerum perspicerem, & gratam fortasse Tibi meam operam, diligentiamque fuisse; & iis, qui me, uti pro Te ipso dicerem, impulerunt, neque inutilem, neque, ut arbitror, injunctam. Quod si nihil unquam commodi, & utilitatis Tui causa percepissem, induxisset me tamen virtus, integritas, castitas, atque innocentia morum, quibus Te in Europa, atque in America vixisse scimus; insignis praeterea, tamque late patens, nulloque studio, ut ferunt, abs Te parta doctrina, amor denique in Deum, atque incredibile studium, quo in homines ceteros, imprimisque barbaros ferebare, quorum saluti, etsi non sermone, prece nihilominus, & exemplo Tuo prospicere curabas; ut cum de primordiis, & incrementis Christianae Religionis in omnibus Orbis Terrarum regionibus discernerem, in Te unum mentem converterem, tuoque nomini volumen secundum hujusce operis inscribendum censerem.

Utque principio de virtute dicam, quis

neget, fuisse Te jam inde a puero animo a rebus, quæ intercidant, ita alieno, ut missis divitiis, commodis, honoribus, quos Tibi polliceri patria videbatur, in solitudinem secesseris, ubi omni cura, studio, sollicitudine, quæ ad salutem ipsa per se minime conferret, solutus, cum Deo, cui Te ipsum crederas, quique Te unice delectabat, colloquerere: Jam vero cum opera propinquorum, qui ægre ferebant, abs Te, in quo spem fortunarum, præsidiumque locaverant, se, rem suam familiarem, omnia, quæ ingenium, quæ virtus Tua, quæ Regis erga Te voluntas promitterent, contentui haberi, coactus es domum repetere; quotusquisque eorum, qui Te cognoscerent, fuit, qui Te ipsum in aula, ut in templo quopiam summa cum religione versari non admiraretur? Nactus autem navim, atque opportunum in Americam navigandi tempus, ut Deo ductori assentire, clam Tuis in Mexicum profugisti, ubi rebus omnibus, ne iis quidem exceptis, quæ Tibi ex usu erant, divenditis, & pecunia, quam collegeras, egenis distributa, in extremos Te ejus regni recessus abdidisti, ut

ne

ne quis reperiretur, qui mentem Tuam a contemplatione rerum aeternarum avocaret, & pacem, tranquillitatemque animi, qua gauderes, perturbare posset. Quo quidem in loco cum in Chichimecos Anthropophagos incidisses tantum oratione, prece, exemplo valuisti, ut illi suæ obliti feritatis, non solum Tibi non obstiterint, sed adjutores etiam fuerint, ut tugurium, in quo versare, construeres. Qua re factum est, ut plerique omnes similem Te Magno Antonio fuisse arbitrarentur, quod ille feras, Tu barbaros, immanesque homines mites reddideris, & mansuetos. Quod si hoc vitæ genus, quod proficere singulare cuiquam, minus aptum, quod ceteris ad imitandum proponeretur, visum est; commendandum tamen, & litteris consignandum erat; ut aliis, si non exemplo (suscipi namque a nemine sine superiore instinctu, afflatuque debet) admirationi saltem esset, multosque excitaret, ut in servis suis mirabilem esse Deum confiterentur. Jam vero in ea institutione, quam summa constantia ipsos triginta sex annos, quoad nempe vixisti,

sti, abs Te fuisse conservatam constat, etsi
 erat aliquid, quod a communi magnorum,
 virtuteque excellentium hominum
 ratione, ac disciplina recedere videretur,
 inerant tamen perplura, quæ efficerent, ut
 mortales, qui tuum illud de fuga consilium,
 factumque admirarentur, iidem probita-
 tem imitari possent. Nam si quis religio-
 nem, tuamque in fide servanda constan-
 tiam, si spem, quam omnem in Deo, non
 in præmiis humanis posueras, si amorem,
 & caritatem, qua in summum illud, atque
 infinitum bonum imprimis, tum in homines
 ducebare, quaque fiebat, ut nihil arduum, nihil
 grave, nihil laboriosum, nihil molestum esse
 judicares, si Prudentiam, Justitiam, Fortitudi-
 nem, Temperantiam, & alia animi Tui orna-
 menta consideret, nã ille facile intelliget, eo
 Te quoque nomine celebrari oportere, quod
 ita institutus, informatusque esses, ut non ad-
 miratores modo habere posses, sed etiam imi-
 tatores virtutis Tuæ. Ac si Anachoretarum
 veterum, Stylitarumque a Majoribus nostris
 oratione, scriptisque celebrata institutio est;
 propterea quod religionis, pietatis, virtutis-
 que

que cultu, ac perseverantia in eo vitæ statu
 ostendissent, divinitus se ad asperam illam,
 & singularem vivendi rationem fuisse voca-
 tos; futurum arbitror neminem, qui, cum
 animo res abs Te gestas collegerit, compre-
 henderitque Tuam in suscepto consilio sta-
 bilem, firmamque constantiam, ceu Ana-
 choreticæ disciplinæ restitutorem non esse
 magnopere laudandum putet. Cum enim
 fidem fundamentum esse religionis, atque sa-
 lutis plane cognosceres, iis decretis omnibus,
 quæ a Christo tradita Ecclesiæ fuerunt, ita
 assentiebare, ut quidvis perpeti malle, quam
 dubitare non dicam de dogmatibus (nam est
 id quidem commune omnium, qui se Ca-
 tholicos esse gloriantur, ea ut credant) sed de
 iis quoque rebus, quæ ad disciplinam, ratio-
 nemque loquendi spectarent, quæ Sedi Apo-
 stolice probaretur. Quinetiam erat hoc tibi
 consuetum, ut nullum diem præterire sineres,
 quo non caput aliquod sacrorum Bibliorum,
 quibus nostra & doctrina, & bene vivendi
 præcepta continentur legeres, ac diligenter
 mente verfares, daresque operam, ut magis
 magisque in fide confirmareris, nihilque Te
 fu-

fugeret eorum, quæ agenda cuique essent, qui Orthodoxam profiteretur religionem. Neque constans hæc Tua, perpetuaque in rebus religionis exercitatio continere se poterat, quin sese plerumque multis indiciis conspicuam faceret. Modo enim verbis, modo habitu ipso corporis, modo aliis signis ostendebas de Deo Te cogitare, ei Teiplum, resque tuas omnes offerre, ejus Te cura committere, orare atque obsecrare, ut ejusdem voluntate res quæque ut in Cælo, ita quoque in Terris obsequerentur. Honorare inde Virginem Deiparam, salutare, invocare, Tibi ut adesset, Teque contra impetus hostium tueretur, venerari ejus imagines, quas apud Te retinere consuevas, obtestari eam denique, ut suo Te Filio Redemptori generis humani commendatum habere vellet. Convertere Te deinceps ad Sanctos solebas, eisque atque ipsorum imaginibus honores adhibere, quos adhiberi jure posse Ecclesiæ perpetua traditione demonstraretur. Quares cum ab iis, qui Te cognorunt, quique Tecum de Te, de Tua vivendi ratione, deque studiis egerunt, memoriæ prodita sint, non est

est cur a quoquam revocari in controversiam posse videantur. Ac dici vix quidem a mortalium quoquam potest, quam fuerit in Te virtus spei excellens, cum sic Te Dei curæ, providentiæque commisisses, ut ejus misericordia fretus plane confideres, nihil unquam eorum, quæ ad Te pertinerent, Tibi Tuæque saluti, quam unam expetebas, conduceret, defuturum. De caritate autem in Deum, quid loquar? quem cum semper præsentem contemplereris, sic affici consueveras, ut nullum fere temporis momentum excidere paterere, quo non Te in eo virtutis genere exerceres. Itaque flagrabas amore Divinarum rerum, qui sane amor cum Te admirabilem in modum incenderet, in causâ erat, cur altius Tuæ menti, quæ ad auctorem bonorum omnium attinet, imprimerentur; cetera vero, si quæ unquam fuerunt, & si quidem unquam, ea sane contigerunt perraro, ad quæ imbecillitate naturæ convertisses cogitationem, vix leviter Te ipsum tangerent, ac ne vestigium quidem sui in animo Tuo relinquere viderentur. Quamobrem mirabile non erat, quod cum ad sacerdotem accede-

cederes, accedebas autem persape, ab eoque peteres, ut Tibi corporis Christi Servatoris sumendi facultatem daret; rogatus quidquam ne admisisses, quod minus recte abs Te actum putares (nam erat ei compertum ne Sanctos quidem viros omni prorsus culpa vacare solere) nihil Tibi succurrere affirmares, quamvis conscius humanæ debilitatis, eorumque memor, quæ ab Johanne in Priore Epistola scripta fuerant: SI DIXERIMUS QUONIAM PECCATUM NON HABEMUS, IPSI NOS SEDUCIMUS, peccatorem Te esse confitereris. Ex qua re plane constat inter Te, & Catharinam Fliscam Genuensem matronam, sanctissimam feminam hoc interfuisse, quod Tu, qui jam inde a teneris, ut ajunt, unguiculis Te ipsum Deo consecraras, levissimarum, si quas contraxeras, macularum, propterea quod arctissime summo bono conjunctus esses, memoriam nullam haberes; illa ob eandem causam, ne eorum quidem piaculorum, in qua fortasse ante inciderat, quam vitam agere innocentem, perfectamque coepisset, reminisceretur. Itaque ut scriptum de Te a Majoribus nostris fuit, sic traditum de Catharina est,
Deum

Deum solum spatio aliquot annorum illam habuisse ducem, dumque mors impenderet, muniri Sacramentis Eucharistiæ, extremæque unctionis petuisse, poenitentia vero non item, quod nihil ipsi eorum veniret in mentem, quæ cum atas vigeret, minus aliquando caute fecisset. Atque is amor tam vehemens, quo arctissime Deo conjunctus eras, diffundebat sese, efficiebatque, ut homines, quanti eos, Dei ejusdem causa penderes, quantaque caritate complectereris, cognoscerent. Namque, ut mittam de egenis dicere, quibus, ut modo animadverti, largitus es quidquid apud Te rerum, & pecuniarum erat; cujusnam tanta orationis vis, tantaque facultas, & copia est, ut eloqui pro dignitate possit, quam insigni in Nosocomiis erga miseros, qui ad veram valetudinem conflictarentur, misericordia usus, quibusque laboribus perfunctus fueris, ut eos non solum consolaberis, sed rebus etiam omnibus adjuvares? Erat scilicet plerisque omnibus, qui Te intuerentur, admirationi, cernere virum ditem olim fortunatum, e tanta familia amore in Deum, atque in proximos incitatum,
* * 2 egen-

egentem, miserum, in summa rerum inopia versari, idque eniti, ac laborare, ut tibi omnia, nihil aliis deesset, quod ad vitam commode sustentandam conferret. Quid? si divino consilio in solitudinem revocatus, cum corporibus curandis dare operam absens nequires, tantum sermone, hortatu, & si opus erat, minis, ac redargutione valuisti, ut eos, qui scelesti, improbeque viverent, induxeris ad virtutem, & pietatem colendam? Jam vero eos, qui fastu, luxuque perditum videbantur, cum Te etiam, atque etiam interdum rogassent, ut ipsos ad Te adduci patereris, confidereque fore, ut si eisdem, quod poscerent, negasses, ad sanitatem converterentur, sic eis ad Te aditum interclusisti, ut modo Te convenirent, se imperata facturos promitterent. Cumque fidem non fecissent, obsecrassentque deinceps Te, ut post mortem Tuam eorum recordareris, ita eisdem gessisti morem, ut multis significationibus, qui superstites manserunt, intellexerint, Te quod pollicitus fueras servasse, Tuisque jam precibus, ut est credibile, impetrasse, ut mortem, qualis homines Chri-

Christianos decebat, obirent. In administrandis autem Tuis, aliorumque rebus, qui ad Te petitum consilium accedere solerent, nonne ita Te continebas, ut uno ore omnes laudarent, admirarenturque Tuam singularem prudentiam? Quod si fuerunt nonnulli, quos tamen perpauca fuisse intelligo, qui facta quaedam Tua, dictaque reprehendi oportere dicerent, hi certe aut investigandæ veritatis causa dixerunt, aut non animadvertunt, quæ peculiari afflatu, instinctuque Dei ab optimis hominibus fiunt, ea interdum nobis, vel incaute, vel temere fieri videri, cum ingenia nostra, quæ velut angustiis, limitibusque contineantur, non modo non assequi INSCRUTABILIA SAPIENTIÆ DIVINÆ JUDICIA, sed ne suspicari quidem possint. Jejunia vero, vigiliæ, ceteraque omnia, quibus corpus in SERVITUTEM REDIGERE studebas, quæque ad temperantiæ virtutem pertinent, incredibili quadam cura, ac diligentia fuisse abs Te observata, qui neget, arbitror equidem futurum neminem. Quo in genere eo laudandus es magis, quod sic Te cruciaries, ut reprimere cupiditates, si quæ orirentur pos-

posses, non opprimendum corpus judicares; ne, si oneri cederet, ineptum ad ea, quæ velles, perficienda redderetur. Age vero, de fortitudine, constantiaque animi Tui, quid dicam, qua ne voluntati Dei, qui Te ducebat, resisteres, nihil veritus pericula, in quæ Te ipsum conjicere videbaris, collegisti Te, atque sic tecum constituisti: transcendendum vastissimum mare, abeundum in Americam, ad ea loca penetrandum, quæ a trucibus, ferisque hominibus incolerentur, cumque tempus monuisset, alio migrandum, curandumque, ut inde sive plueret, sive æstus fereret, in Templum statis diebus contenderes, divinisque mysteriis interesses, quin iis auscultares, qui aut modum faciendum, aut in urbem redeundum arbitrarentur? De justitia nihil attinet dicere, quæ adeo Tibi cordi fuit, ut ne ii quidem inficiarentur, qui (ita ut fit, ubi quisquam in aliquo genere oritur excellens, ut sint, qui nonnihil in ipso inveniant, quod esse reprehendendum putent) Tuam vivendi rationem non solum non probarent quandoque, sed etiam carpere auderent. Quid? ea virtus, quæ in-

cta

cta in mundum a Christo est, & quam appellamus humilitatem, annon adeo Tibi fuit peculiaris, ut Te, resque Tuas omnes nihili penderes, molestæque ferres quidquid de Te ab iis, qui Te ipsum cognovissent, aliqua cum laude Tua dici consuesset? Prætermitto reliqua etsi majora fortasse; ne longior sim, quam postulare ratio videatur. Sed præterire tacitus nullo modo possum, quod est de doctrina, atque eruditione Tua, quæ sane tanta fuit, ut qui Te ne primis quidem grammaticæ artis elementis dedisse operam certo scirent, non solum mirarentur, sed etiam iis anteponendum censerent, qui cum acutissimis, præstantissimisque ingeniis valuissent, ætatem contriverunt in colendis studiis litterarum. Itaque Cardinalis Aguirrius, & Jacobus Benignus Bossuetius, quorum alter Hispaniæ, alter Galliæ illustre decus, atque ornamentum fuit, & in iis Te, qui caste, integre, sanctæque vixissent, & ob egregios libros, qui perscripti abs Te fuissent, imprimisque ob Commentarios in Apocalipsin*, qui pleni sunt rerum optima-

rum,

* In Apocal. n. xi. pag. 24. edir. an. 1689. „ C'est a quoy avoit travaillé „ ce Saint Homme Grégoire Lopez une des merveilles de nos Jours.

rum, in litteratissimis viris numerandum existimarunt. Ac Bossuetius quidem, cum opus Tuo simile pararet, Te unum omnium maxime delegit, quem velut exemplar imitaretur. Cum igitur hæc tanta de Te magnorum virorum, qui Te norant, Tuosque libros perlegerant, tot rebus abs Te ipso præclare gestis firmata opinio fuerit, erit sane, cur jure sperare quisque nostrum possit, fore, ut qui Te in Beatorum numerum referri postulant, iidem BENEDICTO XIV. Pontifice, cujus cum in ceteris facultatibus singularis, tum in hac, quæ est de Ritibus summa doctrina, atque eruditio est, voti compotes, Te aliquando more Sanctæ Romanæ Ecclesiæ venerentur. Nam si qua est, Tua ista est causâ scilicet, digna ingenio, sapientia, doctrina Pontificis, qui non superavit modo virorum, qui nostra memoria doctissimi judicarentur; sed etiam, sin minus superavit, æquavit saltem gloriam superiorum. Atque id sane mihi optatum maxime est, modo & laudi Deo Optimo Maximo, & utilitati Ecclesiæ esse possit.

ERRATA

CORRIGE

Pag. 24	lin. 17.	exomologesim	exomologesim
Pag. 57.	lin. 1.	audeant	non audeant
	lin. 2.	abs eo	ab se
Pag. 69.	lin. 5.	hæc vita nunc non extat	quæ vita adhuc extat
	lin. 9.	sacramenta Ecclesiæ!	sacramenta Ecclesiæ percipienda
Pag. 71.	lin. 24.	hexomologesim	exomologesim
Pag. 76.	lin. 3.	habeat	habeant

UAN

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

